

KONYA - TAŞKENT

Çetmi

'nin

SESİ
GÖZÜ
KULAĞI
NABZI

Nisan - Mayıs - Haziran 2014 | Yıl: 17 Sayı: 67

ÇETMİLİLER EĞİTİM KALKINMA VE YARDIMLAŞMA VAKFI YAYIN ORGANI

MEHMET BALCI ● KERİM BOZDAĞ ● ALİ ÖZEL ● NURETTİN ÖZEL
NİĞMETULLAH UÇAR ● HALİS YAZICI ● MÜKREMİN KIZILCA
SEBİHA ÇİLEK ● ŞEREF ÇİLEK ● ŞÜKRÜ KARACA ● ÖMER DANCAN

DEDEOĞLU İNŞAAT

Ltd.Şti.

Satılık Lüks Daireler

Dedeoğlu İnşaat tarafından

*Çetmi'mizde yapımı tamamlanan üç daire
birbirinden cazip fiyatlarla satılıktır."*

Dede Bozdemir
0 532 611 48 75

Sıddık Bozdemir
0 536 323 00 14

Düdenbaşı Mah. 2303. Sk. No. 42 Kepez / ANTALYA

Çetmililer
Eğitim Kalkınma ve
Yardımlaşma Vakfı Adına
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü

MEHMET BALCI
0536 252 27 09

TEMSİLCİLER

Çetmi | Hüseyin EŞİYOK
Anamur | Abdullah KASAP
Karaman | M.Akif AKKOCA
Antalya | Mehmet Ali GÜVEN
İzmir | Ali TOPKARA
İstanbul | Mustafa GÜÇLÜ
Bursa | Ali BİRCAN
Fransa | Baki SOLMAZ
88 Fransa | Bilal BALCI

YAZI VE FOTOĞRAFLARINIZ İÇİN İRTİBAT

Kerim BOZDAĞ
0539 232504 42
0242 426 25 73

e-posta

kerim.bozdog@gmail.com
yeter1ajans@hotmail.com

ABONE VE REKLAM İÇİN
Banka Hesap Numarası
Bank Asya
Konya Mevlana Şubesi
Hesap No: 35-896375-7

ADRES

Çetmililer
Eğitim Kalkınma ve
Yardımlaşma Vakfı
Çaybaşı Mh. Akyurt Market Üstü
(Eski Garaj Ayna Cıvarı)
Meram - KONYA

cetmililer_vakfi@hotmail.com
konya.cetmililer.vakfi@gmail.com
Tel: 0332.351 26 67

Tasarım
Ahmet Aka
0533 603 45 88

BASKI

ÇİMKE
BASIM YAYIN YAPIM REKLAM
VE TURİZM HİZM. LTD. ŞTİ.

Yeni Matbaacılar Sitesi
10453. Sk. No: 25
Karataş - KONYA
0332 342 52 82

BASKI TARİHİ
Haziran 2014

20. Çetmililer Günü

30 Temmuz 2014
Çarşamba Günü

İÇİNDEKİLER

Selam İle	2	Bizim Çocuklar	30
Çetmi'nin Sesi'nden	3	Fitne Fesat	31
Değer Yargısı	5	Ali Güven	32
Ne Yapmalı? (seçimler)	6	Yörük Pınarı	33
Ehtiyarların Mehmet	8	Çetmi'de Bahar	34
Kaybolan Kavak	11	Fatma Bayram	36
Eskici	12	Demirci Mustafa	37
Hemşehrilerimiz	15	Kelime-i Tevhit	38
Pekmez Kaynatmak	16	Çocukluk Günlerim	40
Değişik	18	Kirpik Atmak	43
Balkanlara Seyahat	20	Hemşehrilerimiz	44
Füru ve Usul Tartışmaları	26	Deligavak Altında	45
Çetmi Ruhı	28		

Selam ile

KERİM BOZDAĞ

keimbozdog@gmail.com

Elli/yüz sene önceki
Çetmi hakkında var olan
kaynakları tarayarak bilgi
sahibi olmaya kalksak
bulabileceğimiz bir adres
var mıdır?

Dergimiz, maziye dönüp baktığımız zaman göreceğimiz gibi, çıkışından bugüne istikrarlı bir şekilde yayın hayatına devam etmektedir. Bu başarıda her daim dayanışma içinde bulunan bütün hemşerilerimizin payı büyüktür. Onlar ve destekleri olmasa bu dergi çıkmaz, üç beş sayı sonra saman alevi gibi sönüp giderdi.

Şüphesiz ki herkesin hoşuna gidecek bir dergi çıkarmak mümkün değil. Mutlaka eksik yanlarımız vardır. Biz bu eksikleri gidermeye çalışmakla mükellefiz. Bu hususta elimizden gelen gayreti gösteriyoruz.

Burada hemen hemen her sayıda tekrar etmek durumunda kaldığımız "daha iyi bir dergi" için yapılması gerekenlere dair isteklerimizden yine bahsedecek değiliz.

Yapılanların kıymetini anlamak bir yana, kimi şahsiyetler tarafından hakarete varan açıklamalarla rencide edilmemiz sadece bizi değil, bütün Çetmilileri yaralar.

Bu yüzden defalarca bizi samimiyetle eleştiren herkesin görüşlerine saygı duyar, onlardan istifade etmenin yollarını aranız dedik, diyoruz.

Çıkışından bugüne sayfalarımızda yer alan yüzlerce fotoğraf, şiir, yazı, haber; ge-

lecek nesiller elinde baktıkları zaman bizi ve dönemimizi hatırlatacak bir vesika hüviyetindedir. Bunlar o kadar önemli şeylerdir ki, lazım olduğunda satın almaya paranın pulun ve hatta teknolojinin gücü yetmez.

Çok değil, elli/yüz sene önceki Çetmi hakkında var olan kaynakları tarayarak bilgi sahibi olmaya kalksak bulabileceğimiz bir adres var mıdır?

Kim olursa olsun, "mazide kalan canlar" dediğimiz yakınlarımızın yana yakıla fotoğraflarını arasak kaçının resmine ulaşabiliriz?

Çoktan toprak olmuş sevdiklerimizin fotoğraflarını elde etmek için servet ödesek yine de onları bulma şansımız yoktur. Ama bu dergi, çıktığı günden bu yana Çetmi tarihini merak edecek gelecek nesiller için bulunmaz bir hazine hüviyetine haizdir.

Kıymetini takdir etmeyen insanların varlığı, yaptığımız işin yanlış olduğunu göstermez.

Dergiye her aşamasında karınca karınca sahip çıkan bütün Çetmili hemşerilerimizi bu vesileyle kutluyor, ellerine geçen dergileri kütüphanelerinin en müstesna köşelerinde saklamalarını öneriyoruz. Çünkü yarın çok lazım olacak... Vesselam.

Çetmi'nin Sesi'nden

MEHMET BALCI

Çetmililer Vakfı Başkanı

Helal kazanç ve haramlardan sakınma.

"Helal, Allah'ın kitabında helal kıldıklarıdır. Haram da Allah'ın kitabında haram kıldıklarıdır. Hakında bir şey demedikleri ise müsamaha gösterdiği (mubah) şeylerdir." Tirmizi, İbni Mace.

Dünyaya sınırlı bir zaman ve belirli hedefler için gönderilen insanın yediği ve içtiği besin maddelerinin maddi ve manevi hayatını etkilediği ilmi araştırmalar ve müşahedelerimiz neticesi görülmüş ve tespit edilmiştir. Onun için mensubu olmakla iftihar ettiğimiz dinimiz İslam, beslenmemiz üzerine de titizlikle durmuş, temiz ve helal olanların kazanılmasını ve yenmesini emretmiş, haram ve şüpheli şeylerden kaçınmamızı istemiştir.

Allah'a ve onun resulüne hakkıyla inanan bir Mü'minin aile fertlerinin tedarik temin ederken meşru yollardan kazanmaya, ihtiyaçlarını tedarik ederken de helal ve temiz olan şeyleri elde etmek için

özen göstermek mecburiyetindedir. Yönetici konumunda olan kimselerin de helal ve temiz üretim yapılması için gerekli denetimleri yapmaları, vazgeçilmez sorumluluklarındandır. Yöneticiler ve şahıslar bu hususlarda gafil davranırlarsa etkisi hem toplumda hem ailelerde hem de fertlerde kendini gösterecektir. Elimize her geçeni araştırmadan yemeye ve kullanmaya kalkarsak neslimizin yozlaştığını, kulluk görevlerinden uzaklaştığımızı, nefislerin putlaştırıldığını ve ibadetlerimizden zevk almadığımızı görürüz. Çünkü ibadetlerimizin ve dualarımızın kabul edilmesinin öncelikle aldığımız gıdalarda ve kazanımıza bağlı olduğunu söz sultanı Efendimiz Hz. Muhammed (sav) bir hadislerinde şöyle beyan etmişlerdir:

Ebu Hureyra (ra) anlatıyor: Rasulullah (sav) bir gün şöyle hitap ettiler: **"Ey insanlar, Allahu Teala Hazretleri tayyibdir, tayyibden başkasını kabul etmez. Allahın**

"Bir kısım insan vardır. Allahın mülkünden haksız bir surette mal elde etmeye girişirler. Ha'lbuki bu kıyamet günü onlara bir ateştir, başka değil."

müminlere emrettiği şeyler peygambere emrettiklerinin aynısıdır. Nitekim Allahu Teala hazretleri peygamberlere, **"Ey peygamberler temiz olanlardan yiyin ve salih amel işleyin."** (Mümin 51) emretmiştir. Mü'minlere de **"Ey iman edenler, size rızık olarak verdiklerimizin temizlerinden yiyin."** (Bakara 172) diye emirde bulunmuştur. Sonra, seferi uzatıp, saç baş dağınık, toz toprak içinde kalan ve elini semaya kaldırıp **"Ey rabbim"** diye dua eden bir yolcuyla zikredip dedi ki: **"Bu yolcunun yediği haram, içtiği haram, giydiği haramdır. Ve (netice itibarıyla) haramla beslenmektedir. Peki böyle bir kimsenin duasına nasıl icabet edilir?"** buyurdular. (Müslim-Tirmizi)

Hadisten de anlaşılacağı üzere **insan haramla beslendiği takdirde;** cihat, sıla-i rahim, hac ve rızık elde etmek için uzun zahmetli yolculuklara katlansa bile **amellerinin kabul edilmeyeceği** bildirilmektedir. O halde ibadet ve dualarımızın kabul edilmesi için yiyip içtiğimiz, giydiğimiz ve kullandığımız diğer eşyaların temiz ve helal olmasına ve dinimizin gösterdiği meşru yollardan kazanılmasına özen göstermeliyiz.

Bu konuyu daha net ve açık olarak beyan eden Peygamber Efendimiz (sav) Sa'd bin Ebu Vakkas (ra) hazretlerine hitaben, **"Ey Sa'd daima temiz ye, duası müstecap kimse olursun. Muhammed'in nefsi elinde tutan Allah'a yemin ederim ki kişi karnına haram lokma atınca ondan kırk gün**

(hiçbir ibadet ve dua kabul edilmez. Hangi kulun eti zulüm ve faizden gelen gıdalar ile teşekkül ederse onun için ateş elzem olur." (Tabarani) buyurmuştur.

Değerli kardeşlerim, yukarıdaki hadis-i şerifler, temiz ve helal kazanmanın ne kadar hayatî öneme haiz olduğunu bütün ayrıntılarıyla idraklerimize sunmaktadır. Bu durum karşısında ciddiyetle kendimize dönerek hayatımızı ve kazancımızı gözden geçirmek, yediğimiz içtiğimiz, kullandığımız ve aile fertlerine sunduğumuz ihtiyaç maddesinin durumunu araştırmak zorundayız. Hayatımızın ve kazandıklarımızın hesabını vermek mecburiyetinde olduğumuz kıyamet günü gelip hesaba çekilmezden evel kendimizi hesaba çekmeliyiz. Rızık konusunda endişe etmeden zaten taksim edilmiş olan rızığımızı helal ve temiz yollardan elde etmeye var gücümüzle çaba sarf etmeliyiz. Bu İslamî hassasiyeti göstermediğimiz takdirde haram, helal demeden yediğimiz, içtiğimiz ve topladığımız mallar, yarın kıyamet günü ateş olarak karşımıza çıkacak ve Allah (cc) korusun bizim cehennemimize girmemize sebep olacaktır.

Havle-el Ensariyye (ra) anlatıyor; Rasululah (sav)'i işittim, şöyle buyurmuşlardı: **"Bir kısım insan vardır. Allahın mülkünden haksız bir surette mal elde etmeye girişirler. Halbuki bu kıyamet günü onlara bir ateştir, başka değil."** (Buhari-Tirmizi)

DEĞER YARGISI

SEBİHA ÇİLEK

Allahın bizlere bağışladığı bir çok değerlerimiz vardır.

Her şeyden önce EŞREF-İ MAHLUKAT-IZ. ALAMET-İ KÜBRA'yız.

Her yaşa ve bulunduğu-muz çevreye göre değişebilir değerlerdir bizi insan yapan...

Özelliklerimiz farklı farklı olsa da, şeref ve haysiyetimizden, onur ve tevazumuzdan ödünsüz yaşantımız olmalıdır. Öz benliğimizde değerlerimiz bir olsa da, terazi de gram farkıyla birbirimizden ayrılmış dahi olsak, mayamız BİR dir, BİZ BİRİZ, BİR den geldik, BİR e gidiyoruz...

İnsanların değerleri düşünce ve inançlarıyla bilhassa yaşantısıyla biçimleniyor ve sınıflanıyor. Dünyada iyi insan kötü insan diye ayrılırken, ahirette de cennetlik insan cehennemlik insan oluyoruz..

Dünyayı güzelleştiren insansa eğer, dünyaya gelen en güzel insan HZ. MUHAMMED MUSTAFA'dır. Allahı ve Habibi-ni seviyorsak ki, şüphemiz yok

Elhamdülillah. Seven sevdiğine sadık olmalı, onun istediği gibi olmalı, istekleri de ağır gelmemelidir. İşte bu konuda bize bahşedilen değer yargılarımızı, hiçe sayıp zedeleyebiliyoruz. Sevdiğimizle doğmak, onunla oturmak, onunla kalkmak, onunla vakit geçirmek, onunla ölmek, bize bahşedilen iki dünyada da ondan ayrılmamak...

Dünyadaki değer yargıları, sadece dünyaya ait gibi görülüp, dünyanın tüm zevklerini tadarak yaşamak gibi algılanıyor. Tüm zevkleri tadamayan, kendini dünyada yaşamıyor gibi görüyor.

Dünyada kazandığınız az bir şeye sevinip, ahirette kaybettiğiniz çok şeylere üzülmü-yorsunuz. Hz.Ali.

Dünyadaki ve ahiretteki değer yargılarımız birdir. Bunlar değişmeyen ve zamana göre eskimeyen yargılardır. O halde Hz. MUHAMMED ile beraber biz de yeniden doğmuş gibi kendimizi DEĞER YARGILARIMIZLA yenilemeliyiz.

NE YAPMALI?

Taşkent Seçimleri

KERİM BOZDAĞ

Seçimler oldu bitti tabi. Bizim için Taşkent seçimleri çok önemli bir tarihin başlangıcı olmuştur. Daha önce belediye sıfatına haiz kasabalarımızın tamamı bu seçimlerle Taşkent'e bağlı birer mahalle haline gelmiş ve yeni muhtarlar seçilmiştir.

Taşkent Belediyesi bu değişim ile birlikte daha güçlü bir nüfus yapısı ile ülkemiz ve dünya genelinde temsil edilecektir. Başkanlığa seçilen hemşerimiz Sayın Osman Arı'nın her yeri mamur hale getirecek çalışmalar için şimdiden kolları sıvadığını görüyoruz.

Artık daha güçlü, nitelikli insan kadrosuyla donanmış bir belediyemiz var. Bundan böyle eskiden ismi ile anılan köylerimiz Taşkent şemsiyesi altında toplanmış olacaktır. İnsan kaynaklarımız verimli değerlendirilir ve onlardan g e r e

ken ölçüde istifade edilirse kısa zamanda büyük bir atılım gerçekleştirilebilir.

Bolay, Balcılar, Çetmi, Afşar, Ilıcıpınar, Kecimen insanların tamamının aynı gayeye hizmet edecek projelerde birlikte yol alması inanılmaz atılımlara vesile olacaktır. Bütün insanlarımızı aynı hedef doğrultusunda birleştirecek proje çalışmalarına önem verilmelidir.

Halkımızın istikbaline hizmet edecek gençlerimizin eğitim ve kültür faaliyetleriyle yarınlara hazırlanması çok önemlidir.

Maddi kalkınma kapılarını aralamak için çalışmalar yapmak yanında manevi değerlerimizi kuşanmak için de çalışılmalıdır. Eğitim ve kültür faaliyetlerine ağırlık verilerek, milli ve manevi değerlere bağlı nesiller için gayret edilmelidir. Bunun için yapılması gereken çalışmalar hakkında uzmanlarına hazırlanacak projeler devreye sokulmalıdır.

Kendi kültüründen mahrum yetişen bir toplum maddi manada ne kadar ilerlerse ilerlesin eninde sonunda çökme-ye mahkumdur.

Saymakla bitmeyecek temennilerimizin dikkate alınarak tatbik edileceğini ümit ediyor, Sayın Belediye Başkanımız ve Belediye Meclisi üyelerine şimdiden yapacakları çalışmalar için muvaffakiyetler diliyoruz.

Yöremiz genelinde zararlı alışkanlıkları önleme çalışmalarına ağırlık verilmeli.

İnsanlarımıza, fitratına uygun yaşamının vazgeçilmezi olan kimi canlıların yaşatılarak doğal hayatın korunması gerektiği doğru usullerle anlatılmalı. Ağaçlarımız, ormanlarımız, yöremizin dili ile börtü böcülerimiz korunmalı. Ekolojik dengeyi altüst edecek hiçbir projeye geçit vermemeli. Her canlının yaratılışında bir hikmet vardır. Nesli tükenme tehlikesi ile karşı karşıya olduğu belirlenen canlılar tespit edilerek koruma altına alınmalı. Bu canlılar, dağdaki çiçeklerden tutun da canavarlar dahil bütün canlıları kapsamalı.

Dağlarımızın tabii dokusunu koruyucu tedbirler hayata geçirilmeli.

Kullandığımız toprakların kendi mülkümüz olduğu ve onun için istediğimizi yaparız düşüncesi ile değil, buraların asıl sahiplerinin gelecek nesiller olduğu ve onların yaşamasına elverişli bir şekilde korunması gerektiği akıldan çıkarılmamalı.

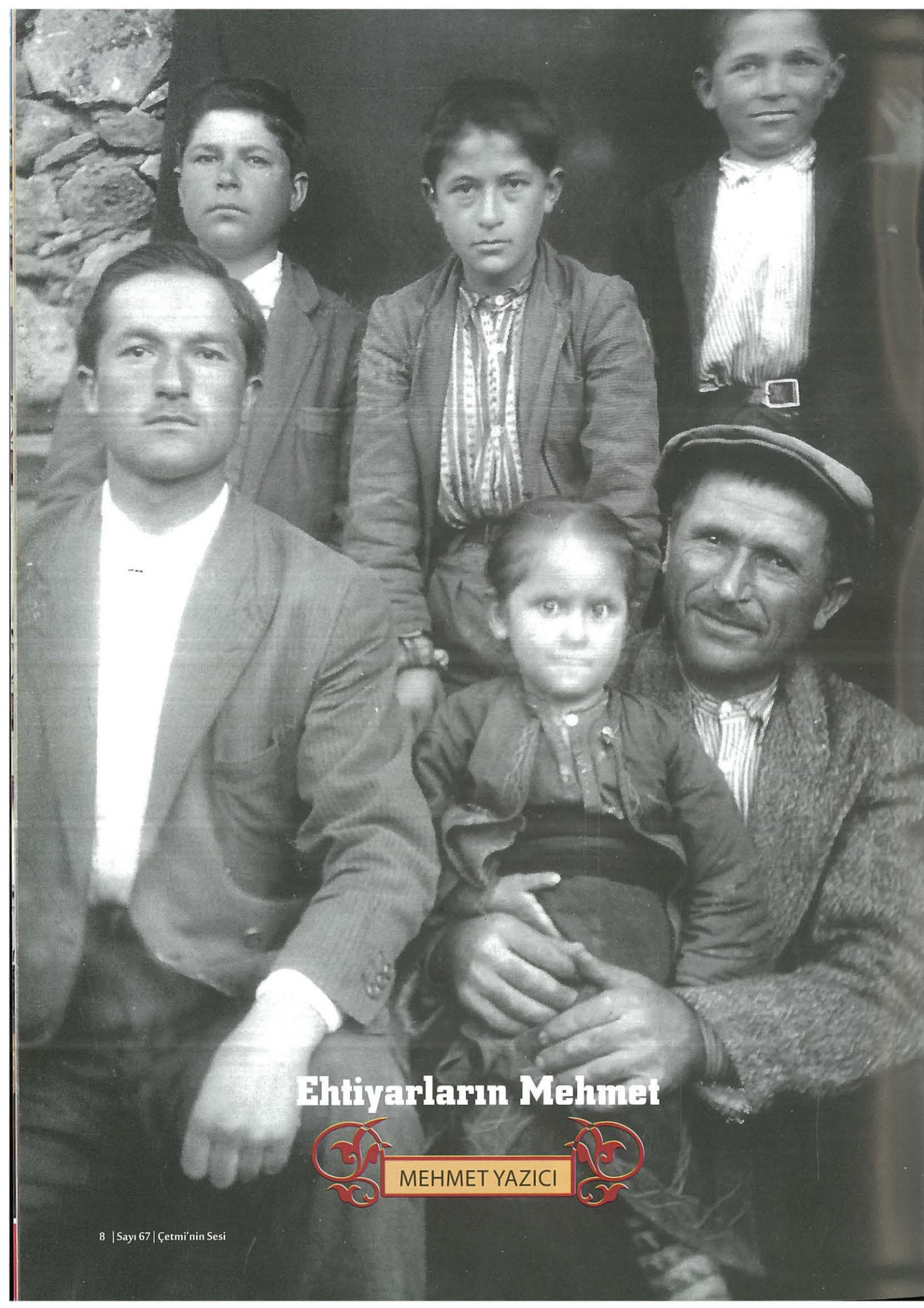
Zirai, ticari veya sınai bütün teşebbüslerde atılacak tüm adımlar, gelecek nesillerin karşılaşması muhtemel zorluklar göz önüne alınarak atılmalı.

Her beldemizi bizim medeniyetimizin mührünü ebediyete kadar taşıyarak abideleştiren kalıcı eserlerle

taçlandırmalıyız. Camilerimiz, evlerimiz, yollar ve sokaklarımız her şeyi ile İslam medeniyetinin ihtişamını yansıtmalı.

Kültürel yayınlara ağırlık verilerek bütün köylerimizde yaşayan alimlerimizin geçmişten bu güne yayınlanan veya eserleri halkımızın istifadesine sunulmalı. İlim ve fikir dalında öncü kariyer sahibi şahsiyetlerden her alanda istifade edilmeli.

Saymakla bitmeyecek temennilerimizin dikkate alınarak tatbik edileceğini ümit ediyor, Sayın Belediye Başkanımız ve Belediye Meclisi üyelerine şimdiden yapacakları çalışmalar için muvaffakiyetler diliyoruz.

Ehtiyarların Mehmet

MEHMET YAZICI

mehmet yazıcı **Ehtiyarların Mehmet**

KERİM BOZDAĞ

O Çetmimizin yüreği yanık insanlarından birisiymiş. Yokluk, kıtlık zamanlarında ekmeğini taştan çıkararak abideleşen insanlarımızdan... Evlatlarına kendi hayatının tamamını feda edecek kadar bağlı... Bu ağırlık ki savaştan çıkmış milletimizin üzerine tebelleşen olan iktidarların zulmün dayanmışlar yıllarca... Direnmişler dayanmışlar her felakete... Onlar yıllarca kurdukları yuvanın bekası için çırpınmışlar... Ama günlerden bir gün Mehmet dayının çek sevdiği eşi dermansız bir derde düşer olur... Bütün çarelere baş vurulsa da derde derman olacak bir yol bulunmaz ve vefat eder... Canından çok

sevdiği eşinin vefatı onu sarsmıştır. Ağzından dökülen kelimeler iç aleminde yaşadığı sarsıntının işaretini verir. Artık bu hastalık sebebiyle bahçeler bozulmuş, bağlar viran olmuştur. Hiç dinmeyen gözyaşları sevdiği eşi için akmaya başlamıştır... İşte İhtiyarların Mehmet yaşadığı acıları anlattığı çok uzun şiirinde kendi hikayesinin destanını yazmıştır. İyisi mi Allah'ü tealanın takdirine teslim olmuş Mehmet Yazıcı ve Eşine rahmet dileyerek ruhlarına Fatihalar göndereyim ve biz aradan çekilelim. Sizleri de eşinin vefatı üzerine kaleme aldığı ağıtla ve tabi ki kendisi ile başbaşa bırakalım...

*Mevcurub çeşmenin seylanı taşıtı
Aktı gam deryası boyumdan aştı
Gönül sefinesi girdaba düştü
Hülâsa çâre yok bildim ağlarım...*

*Kahbe felek seninle aram mı taşlı
Yarı kayıp ettim gözlerim yaşlı
Önümde can verdi o hilal kaşlı
Ne çare tecelli belki böyledir*

*Turnalar uçuyor Toros dağlarım
Eridi kalmadı yürek yağlarım
Annesi, kardeşi hakka yalvarır
Ne çare tecelli belki böyledir*

*Bozuldu bahçeler virandır bağlar
Hastanın halinden ne bilir sağlar
Gözlerin yaşı sel gibi çağlar
Ne çare tecelli belki böyledir*

*Karışılmaz şu Allah'ın işine
Zalim felek düşmüş yârin peşine
Bakin gözlerimin kanlı yaşına
Ne çare mukadder belki böyledir*

*Ezelden yazılmış başa bu yazı
Arkasında kaldı oğulla kızı
Gece gündüz ederim Hakka niyazı
Ne çare mukadder belki böyledir*

*Eim vefaati etti Mart'ın birinde
Aradım da yokmuş eski yerinde
İsmi anılıyor gayet derinde
Takdir-i ilahi belki böyledir*

*Allah'ın bir ismi hem rabbi cemil
Yarimin gittiği yerler hal-i melil
Hz. Peygamber olsun bana delil
Takdir-i ilahi belki böyledir*

*Üç senedir bize samyeli esti
Düşmanlar "oh" çekti dostlarım küstü
Şu kahbe feleğin var imiş kasti
Takdir-i ilahi belki böyledir*

*Büsbütün vücudu hep oldu harap
Sevdiğim olmuştur toprağa tûrap
Onu da yokladı geldi hacı arap
Ne çare mukadder belki böyledir*

*Yarimin yanında var taze yavru
Yolunu doğrultmuş mahşere doğru
Hak mümini olsun orada gayrı
Ne çare tecelli belki böyledir*

*Karışılmaz şu Allah'ın işine
Zalim felek düşmüş yârin peşine
Gündüz hayal ile gece düş ile
Hayali önümde durur bir zaman*

*Yoluna koymuşum can ile başı
Akıttım gözümünden kan ile yaşı
Ela göz üstüne o hilal kaşı
Hayali önümde durur bir zaman*

*Yüce dağ başların seyran eyledim
Yarimin yaylasın devran eyledim
Şu gamlı gönlümü mecnun eyledim
Ne çare mukadder belki böyledir*

*Zatımı sorarsan hem Abdül Mümin
Komşuları olmuş hali ondan memnun
Cenab-ı hak olsun cümleye mü'min
Takdiri ezelden belki böyledir*

*Kaç seferim vardır koca Konya'ya
İçinde yatıyor zat-ı Mevlana
Her daim dileğim yüce Mevlaya
Güzelim dermanın senden isterim*

*Hayali önümde gitmiyor her an
Yarı gayp ettim hallerim yaman
Bilmem ki böylece gider bir zaman
Takdir-i ilahi belki böyledir*

*Hacılar hac eder önünde delil
Cümleye nasip etsin ol Rabbü celil
Önünde delil olsun sevgili Kabil
Takdir-i ilahi belki böyledir*

*Kahpe felek beni mazlum eyledin
Yarimi aldın da mecnun eyledin
Böyle kal bir zaman diye söyledin
Ne çare mukadder belki böyledir*

*Turnalar uçuyor gayet havada
Yarım gitti yavrular var yuvada
Büyük küçük hepsi duada
Ne çare tecelli belki böyledir*

*Atamı sorarsan hem Hatip Hoca
Yavruları yanında cümle genç koca
Cennette cem etsin büyük havaca
Cenab-ı hak yardım etsin orada*

Arife günü ikindi ettim hem niyet
Yavrularla ettik kabrin ziyaret
Dünyada olmadı sevdiğim murat
Ne çare tecelli belki böyledir

Gönlümü eyleyen halamın adı
Bozuldu bu günler ağzımın tadı
Arşa direk direk çıkar feryadımı
Takdiri ezelden belki böyledir

Mecnun gönül kendini böyle yorma
Taş ile kayaya atılıp durma
Kul yanda haksızsan, hak yanda ola
Takdir-i ilahi belki böyledir

Artık şimdiden sonra bahar erişti
Ostla düşman birbirine karıştı
Sevgilim sineme bir yara açtı
Takdir-i ezelden belki böyledir

Cuma günü sabah ezan okunur
Ecel gelmiş tatlı cana dokunur
Benim yârim kendini benden sakınır
Takdir-i ilahi belki böyledir

Cuma günü sabah yaare gel oldu
Evvel benim idi şimdi el oldu
Ardından yavrular hep öksüz kaldı
Ne çare tecelli belki böyledir

Bahar geldi koyun kuzu kuzular
Ah çektikçe ciğerlerim sızılar
Boyunların eğmiş garip kuzular
Ne çare tecelli belki böyledir

Bahar gelir çayır çimen bitmemi
Lale sümbül onda tütmemi
Yalan oldu bu sitemler yetmemi
Takdir-i ilahi belki böyledir

İşte mal dedikleri dünya cifesi
Allah imanla alsın ahir nefesi
Kuşu uçtu geri kaldı kafesi
Takdir-i ilahi belki böyledir

38'den beri geldik bu ana
Gözlerimin yaşı döndü ummana
Kimse kanmasın kıza oğlana
Ne çare tecelli belki böyledir

Gönlümün bağları büsbütün harap
Sevdiğim olmuştur toprağa türap
Son deminde halim ne olur acep
Ne çare tecelli belki böyledir

Mecnun gibi yaylaları gezerdim
Gezerdim de tatlı candan bezerdim
Beni terk etti gitti güzelim
Ne çare tecelli belki böyledir

Başını aldı gitti gelmez yollara
Beni de düşürdü dilden dillere
Beni kul eyledi yad yad ellere
Takdir-i ilahi belki böyledir

Annesinin yanında yürüdü Salı
Giderken camiye uğradı yolu
Ellezlerin damı cemaat dolu
Ne çare mukadder belki böyledir

Kırk beş gün yatakta kalkmadan yattı
Annesi kardeşi çok yardım etti
Ufak yavrularım boynunu yıktı
Takdir-i ilahi ezelden belki böyledir

Akar gözyaşım benzer sellere
Derdimi diyemem ben de ellere
Ben de düştüm dilden dillere
Takdir-i ilahi belki böyledir

Ben doğru giderken yollarım şaştı
Yarin bahçesinde konca gül açtı
Bu sene sevdiğim hem ayrı göçtü
Takdir-i ilahi belki böyledir

Bu sene yaylamız hem Güney pınar
Her zaman yavrular annesin anar
Elden uçtu güzel geri mi döner
Ne çare mukadder belki böyledir

Evimizin yeri Maşat alanı
Ömründ sevdiğim bilmez yalanı
Heç mi düşünmedin geri kalanı
Ne çare mukadder belki böyledir

Elimden aldıldım gül yüzlü yâri
Bir demler sürmedim öteden beri
Hanede boş durur güzelin yeri
Ne çare tecelli belki böyledir

Efendim sözlerim hep doğru
Yavruları gördüm hep boynu eğri
Bizim görüşmemiz mahşere gayrı
Ne çare mukadder belki böyledir

Bak şu Hak'kın hikmetine
Emri var ferman gibi
Yarım dalmış bir denize bahr-i umman gibi
Aşık oldum ben can ile canan gibi

Yarimin gezdiği yerler hep hali
Arkasında kaldı hep konca gülü
Yari kayıp ettim niderim eli
Ne çare tecelli belki böyledir

Uyan ey sevdiğim gör neler oldu
Ufacık yavrular ellere kaldı
Koca dünya benim başa dar oldu
Takdir-i ilahi belki böyledir

Bana mesken oldu dağların başı
Akıyor gözümün sel gibi yaşı
Ufacık kuzular hem can yoldaşı
Ne çare mukadder belki böyledir

Tarihi yazılı hece taşında
Üç sene dolaştım yârin peşinde
Beni koydu gitti şu genç yaşımda
Ne çare mukadder belki böyledir

Ölüm bize bizden yakın
Boş oturma kardeş sakın
Yar haline gelin bakın
Yarım tutmuş yükünü gider

Gece gündüz geçmez günüm
Çağırsam duymaz ünün
Cuma günü eder düğün
Yarım alay tutmuş gider

Yar ile yavrumun üç gün arası
Aldı beni kaşlarının karası
Çok aradım bulamadım çaresi
Ne çare mukadder belki böyledir

Alnıma yazılmış bu kara yazı
Kalbime vuruyor bir ince sızı
Arkasında kaldı küçük kızı
Takdir-i ilahi belki böyledir.

Bahar geldi yine coştı dreler
Acıyla çağırır eski yaralar
Çok aradım bulamadım çareler
Emir büyük yerden geldi neyleyem

Naçar kaldım bu yerlerde ne diyem
Başım alıp diyar diyar gideyim
Vefasız dünyayı ben neyleyeyim
Önü esah sonu yalan dünyanın

63'te ben yârimden ayrıldım
Yarin ateşinden yandım kavruldum
Bir yel esti harman gibi savruldum
Önü esah sonu yalan dünyanın.

HALİS YAZICI

Kaybolan Kavak

Sevgili okurlar, bu tip kayıplara yazılan sözler belki bezginlik getirebilir. İkide bir böyle şeyleri yazmak hoş görülmeyebilir. Ama, istek üzerine yazıyorum. Değerli büyüğümüz Hasan Yıldız'ın bir zamanlar, öğle ile ikindi arası kasaba içindeki evinin önünden çatı kirişi olarak kullanılabilecek şekilde koskoca bir kavak ağacı çalınmış. **"Buna ait birşeyler yazın da millet okusun."** denildi. Onun için bu sözleri yazdım. Hoş görün. Saygılarımla...

HIRSIZA HİTAP

Kocaman kavağı yedi
Hırsız senin ayıbın çok
Akordu bozulmuş gidi
Hırsız senin ayıbın çok

Bir anda kayboldu kavak
Hırsız ettiğin halta bak
Niye çaldın onu salak
Hırsız senin ayıbın çok

Cehenneme odun oldun
Zebaniye teslim oldun
Kendin ettin kendin buldun
Hırsız senin ayıbın çok

Hırsızlık yapar durursun
Bir gün belanı bulursun
İnsanım diye kurulursun
Hırsız senin ayıbın çok

Öğle ikindi arası
Kavak çalmanın sırası
Aldın gittin yüz karası
Hırsız senin ayıbın çok

Biri çalar alır gider
Kimlerin günahı gider
Bu yollar çıkmaza gider
Hırsız senin ayıbın çok

İçin dışın olmuş yalan
Varmı hırsızlıktan onan
Yediğin içtiğin haram
Hırsız senin ayıbın çok

Yolun yanlış düzen bozuk
Kendine ettin çok yazık
Kavak kadar yedin kazık
Hırsız senin ayıbın çok

Elinle mi koydun teres
Atadan mı kaldı meres
İsrail'li Şimon Peres
Hırsız senin ayıbın çok

Allah gördü bilir seni
Kâr eyledim sandın hani
Bilmez misin dünya fani
Hırsız senin ayıbın çok

Güzel olan alın teri
Hiç duymadın mı serseri
Kim terbiye etti seni
Hırsız senin ayıbın çok

Darbalama sağa sola
Kimi beydir kimi ağa
Düşürürler birgün ağa
Hırsız senin ayıbın çok

Sen haddini bileceksin
Onu geri vereceksin
Hem ayvayı yiyeceksin
Hırsız senin ayıbın çok

Yedin kırmızı damgayı
Bir gün vururlar zımbayı
Giden hırlayı hırlayı
Hırsız senin ayıbın çok

Nasihati dinlemezsin
Çalar gider getirmezsin
Ne halt ettiğini bilmezsin
Hırsız senin ayıbın çok

Bu yolu nereden tuttun
Kocaman kavağı yuttun
İnsanlığı hep unuttun
Hırsız senin ayıbın çok

Sana söyler durur ozan
Şerefine çalış kazan
Var mı sende ar ızan
Hırsız senin ayıbın çok

Çalar çırpır eylenirsin
Ağalanır beylenirsin
Birgün olur dillenirsin
Hırsız senin ayıbın çok

Böyle nice olur halin
Örnek alır kızın oğlun
Cehennem'e düşer yolun
Hırsız senin ayıbın çok

Bitirelim bu sözleri
Hırsızlığın yoktur yeri
Kalü beladan beri
Hırsız senin ayıbın çok

Altıparmağın kederi
Çaldırmaktır hep kaderi
Kavak tuttu mevkileri
Hasan yıldız kaybın çok

Hırsız iki yüzün kara
Nasıl düştün sen bu hale
Aşık HALİS söyler sana
Hırsız senin ayıbın çok.
(Deyip kesti)

Eskici

NURETTİN ÖZEL

nozel@anadolugunluk.com

Ali Haydar'ın hanımı komşu kadınlara anlatır olanları, kısa zamanda mahalleye yayılır bu para meselesi...

Üç tekerlekli iteleme arabasıyla sokak sokak dolaşarak gevrek sesiyle eskici diye bağırdıktan sonra, eskiler alırım, hurda demir, alüminyum bakır alırım diye bağırarak sesi kısılan ve akşama kadar dolaştığı için tabanları şişen Ali Haydar'ın tek derdi iki kız bir oğlan üç çocuğunun ve eşi nazlının geçimini sağlamaktır...

Eskisi kadar işler iyi gitmese de akşama kadar dolaştıktan sonra hurdacı dükkânına götürdüğü üç beş parça ile günün ihtiyacı olan mutfak masrafını karşıladı mı, o gün onun için düğün bayramdır artık...

İki çocuğu ilkokula giden Ali Haydar, bir gün sokakta dolaşırken kendisi gibi gece kondu tarzı bir evden eski bir radyo satın alır, radyoyu satan genç çocuk ekmek paramız yok abi değilse baba hatırası bu satmazdım deyince yüreği dayanmamış ve eski radyoya değerinin üzerinde para ödemiştir...

O akşam hurdacıya gittiğinde eski radyoyu satmaz Ali Haydar, belki çalıştırırım umuyla eve götürür, evde yemek yiyip dinlendikten sonra radyoyu önüne koyar ve başlar arka kapağındaki vidaları sökmeye, vidaları söküp kapağı açınca birde ne görsün yuvarlak rulo halinde bir kağıda sarılmış bir tomar para, vay be nasibe bak nasibe diye haykırır sevinçle, çoluk çocuk hepsi başına toplarırlar Ali Haydar'ın, Ali Haydar parayı sayarken çocukların istekleri başlar, baba bana ayak kabı alırsın artık değil mi, baba bu sene bizde kurban keseriz değil mi... Para tam yedi yüz liradır, hanımına döner Ali Haydar bir de bana kısmetsizsin diyorsun, bak tam yedi yüz papel bundan iyi kısmet mi olur be derken paranın dışına sarılan kağıdın üzerindeki yazıya gözü ilişir, kağıdı alır okur, kurban parası... Bak bak, kurban parası diye de not düşmüşler ha... Tamam, beş yüzü kurban iki yüzü bayram harçlığı ne dersin hanım diye sorar hanımına...

O ana kadar hiç seslenmeyen hanımı nazlı, o paranın bir kuruşuna dokunursan seninle bir daha konuşmam demesin mi?

Neden ne oldu ki diye sorar Ali Haydar, o para bizim değil de ondan der nazlı hanım, sen sadece radyoyu satın aldın, parayı götür radyoyu kimden aldıysan ona teslim et diyerek kestirip atar...

Hanımın bu tavrına şaşır-mıştır Ali Haydar, bana bak sen şaka yapıyorsun değil mi diye sorar hanımına. Diğ de değil der hanımı ve o parayı neden harcayamayacaklarını anlatır kocasına, bal gibi de harcarım der Ali Haydar; üç sendir kurban kesmiyorum, bu sene de onlar kesmeyiversinler diyerek paraları yerleştirir cebine, sonra tartışır hanımıyla ve o geceyi birbirine dargın olarak geçirirler...

O akşam ev temizliklerine giderek çocuklarının nafakasını kazanmaya çalışan anne Rukiye Hanım, oğlunun radyoyu sattığını duyunca çılgına döner, onun içinde yedi yüz lira para vardı kurban parası olarak biriktirmiştim diyerek kırıp döker ortalığı...

Ali Haydar sabahleyin işe çıkarken çocuklara bayramlık bir şeyler al diyerek yüz lira uzatır hanımına, hanımı almaz ve o parayı sahibine götür Ali Haydar diyerek tekrarlar..

Ali Haydar bakar bakar, ekmek paramız yok abi, değilse baba yadigarı bu radyoyu sat-

mazdım diyen çocuğun parayı alınca ekmek almak için bakka-la koşuşu gözünün önüne gelir, ama şimdi başkasını düşünecek zaman değildir...

Bak hanım, bayrama iki gün kaldı, bu para bizim için bir şans, bu bayramda mı çocuklar elin eline baksınlar, yapma diye hanımını ikna etmeye çalışır ama hanımını bir türlü ikna edemez...

Aklını başına al hanım, bu devirde acırsan acınacak duruma düşersin iyi düşün diyerek üç tekerlekli arabasını iteleyerek çeker gider Ali Haydar, eskici diyerek dalar sokaklara...

Kurban bayramına da çok az kalmıştır ve Ali Haydar'ın parayı iade etmeye de hiç niyeti yoktur...

O günden sonra Rukiye Hanım ve oğlu Hüseyin sokak sokak eskici Ali Haydar'ı ararlar ama, Ali Haydar her gün geçtiği o sokaklarda bir daha görünmez... Ali Haydar'ın hanımı komşu kadınlara anlatır olanları, kısa zamanda mahalleye yayılır bu para meselesi...

Komşuları Almancı Molla Hüseyin'in evinde de tartışma konusu olur bu radyodan çıkan para, hanım fukaraların kırk yılda bir başlarına bir devlet kuşu konmuş niye geri verecekler bayram harçlığı yapsınlar garipler derken... Olmaz der Molla Hüseyin Efendi, haramın azı çoğu olmaz, bir toplu iğnede bir, bir küp altında, haram haramdır diyerek kestirip atar...

Rukiye hanımla oğlu aramaktan yorulup tam umutlarını yitirdikleri bir anda önlerine eskici diyerek çıka gelir Ali Haydar, ana işte bu adam, bu adama sattım radyoyu diyerek fırlar çocuk, eskicinin yanına gelirler ve sattıkları eski radyoyu sorarlar ve de durumu anlatırlar eskiciye, a benim bacım ben o radyoyu sattım, antika meraklısı birisi sokakta karşılma çıkı radyoyu benden aldı, ben hiç içinde para olduğunu bilsem satar mıydım diyerek de güya üzülür Ali Haydar...

Bu öksüzlerle ben ne yapacağım şimdi diyerek ağlar Rukiye Hanım, ilk defa yüreği sızlar Ali Haydar'ın, Rukiye oğluna bağırıp çağırarak evine giderken, Ali Haydar gözlerinden yaşlar süzülerek bakar kalır arkasından...

Sonra da mırıldanır kendi kendine... Üç senedir kurban kesemiyorum be kadın... Çocuklarım bayram günü başkalarının eline bakıyor, onlara birer bayramlık alıp sevindiremiyorum... Sen bunun ne demek olduğunu bilemezsin, benim durumumda olmayan kimse bunu bilemez diyerek süzülür gözlerinden yaşlar...

Eve geldiğinde olanları hanımına anlatır Ali Haydar, bir tarafta iki öksüz çocuk, diğer tarafta işleri kesat giden Ali Haydar, diğer tarafta kapıya dayanmış bir kurban bayramı...

Ali Haydar tekrar tartışır hanımıyla, yedi yüz lira hanım bu az bir para değil der Ali Haydar, ben bu parayı iki ayda bile kazanamam dese de, haram para, götür ver sahibine der hanımı, hatta eğer o parayı götürüp sahibine vermezsen çeker

giderim babamın evine diyerek tehdit eder Ali Haydar'ı...

Susar Ali Haydar, devam eder hanımı bu para bizim huzurumuzu kaçırarak Ali Haydar, madem bu güne kadar bizim yüzümüzü güldüremedin, götür bu parayı da hiç değilse o öksüzlerin yüzü gülsün diye yalvarır kocasına...

Ali Haydar çocuklarını çağırır toplar başına, onlara anlatır durumu bir nevi istişare yapar onlarla, parayı geri verirken bize bayramlık almayacak mısın der küçük kız boynunu bükerek, alamayacağım der baba, az büyük olanı kurbanlıkta alamayacağız değimli baba diye sorar babasına, evet der Ali Haydar, hanım karışır söze, ama onların babaları yok çocuklar, sizin hiç değilse babanız var her gün bize ekmek getiriyor öyle değil mi diye ikna etmeye çalışır çocukları...

İstemeyerek de olsa oy birliği ile parayı geri iade etme karar çıkar toplantıdan... Ertesi sabah Ali istemeyerek de olsa Rukiye Hanımın evinin yolunu tutar.

Helal süt emmiş biri olmalı, radyoyu sattığım adam parayı bana getirdi diyerek götürür Rukiye Hanıma teslim eder yedi yüz lirayı, bayram erken gelir Rukiye Hanımın evine, onlar sevinçten göklere uçarken mahzun mahzun onlara bakar Ali Haydar... Elli Lirasını tutuştururlar Ali Haydar'ın eline, almam derse de zorla Ali Haydar'ın cebine koyar Rukiye Hanım...

Bir taraftan parayı hak sahibine teslim etmenin vicdan rahatlığı, diğer taraftan yedi yüz lirayı kaybetmenin üzüntüsü ile eve gelir Ali Haydar...

Rukiye Hanımın verdiği elli lirayı bu paraya çocukları sevindirecek bir şeyler al diyerek atar hanımının önüne...

Akşam olmadan Ali Haydar'ın parayı geri iade ettiği yayılır mahalleye, kimisi enayi yiyememiş mi derken, kimisi de aferin Ali Haydar, iyi etmiş diyerek gıptayla söz eder Ali Haydar'dan...

Ali Haydar'ın evinde bir sessizlik vardır, çocuklar bir tarafta, Ali Haydar bir tarafta düşünürken kapı çalar birden...

Almanya emeklisi Molla Hüseyin Efendidir gelen, Ali Haydar, bayram öncesi yengen ev temizliği yaptırmış, birkaç eski taka tuka var onları alda beni kurtar, hem üç beş kuruş bayram harçlığın çıkar diyerek...

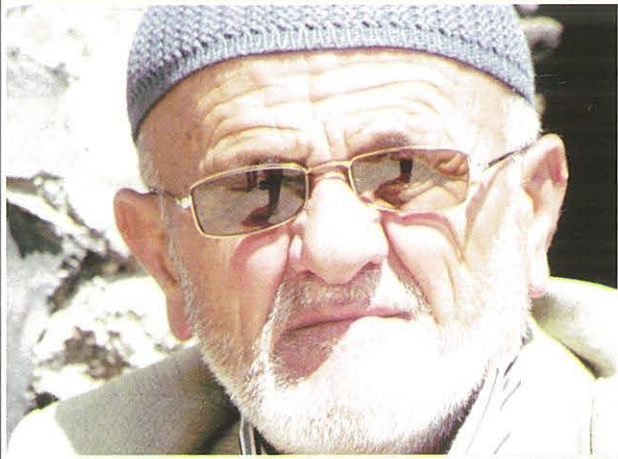
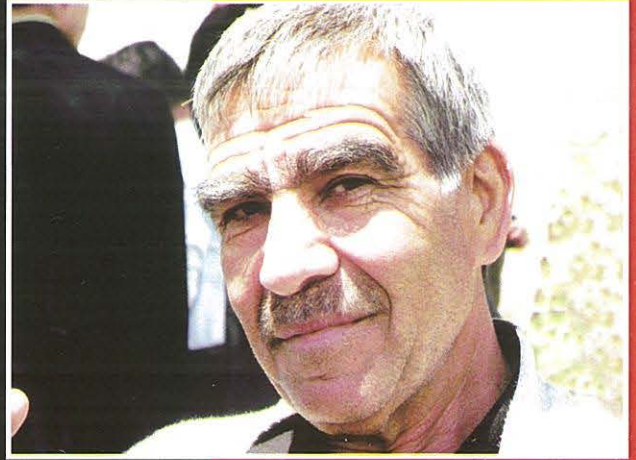
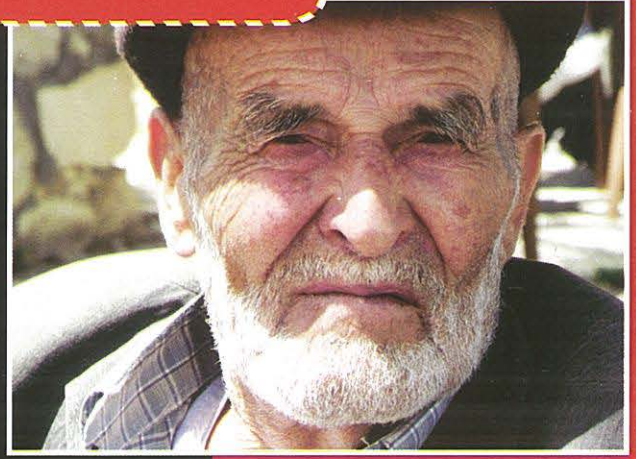
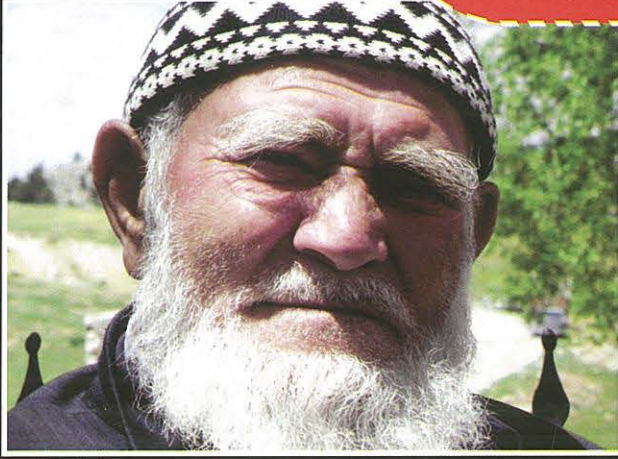
Ali Haydar arabayı getir kız diyerek düşer Alıncı Hüseyin peşine, onlar Hüseyin Efendi'nin evine yol alırken, Haydar'ın hanımı da eskici arabasını iteleyerek gelir peşlerinden...

Hep eski bakır çanak çömlektir, bakır teldir, sarı musluktur, ta inşaattan kalma demir parçalarıdır Hüseyin Efendi'nin taka tuka dedikleri, hurdacıya iki sefer yapar Ali Haydar bin liraya yakın para tutmuştur, Ali Haydar kendi alış fiyatından ödemek ister Hüseyin Efendi'nin parasını, çocuklara bayramlık bir şeyler alırsın der Hüseyin Efendi almaz Ali Haydar'ın uzattığı parayı...

O sene tam üç yıl sonra kurban kesmiştir Ali Haydar, mangal yaparlar evlerinin bahçelerinde, kız çocuklarının ise mangalda ette değildir gözleri, yeni alınan kırmızı pabuçları ile sevinçle koşarlar evin önündeki taş döşeli avluda...

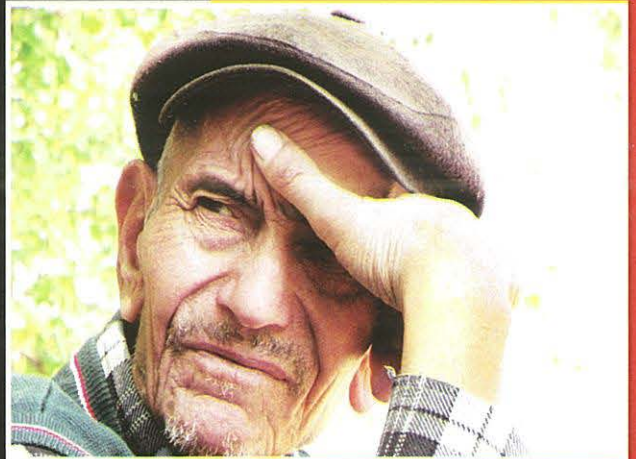
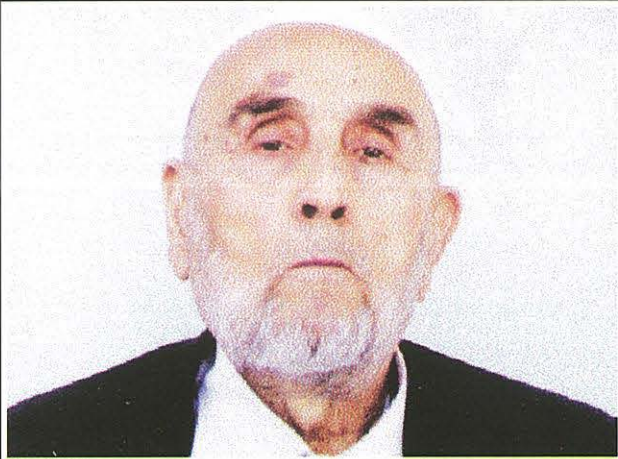
HEMŞEHRİLERİMİZ:)

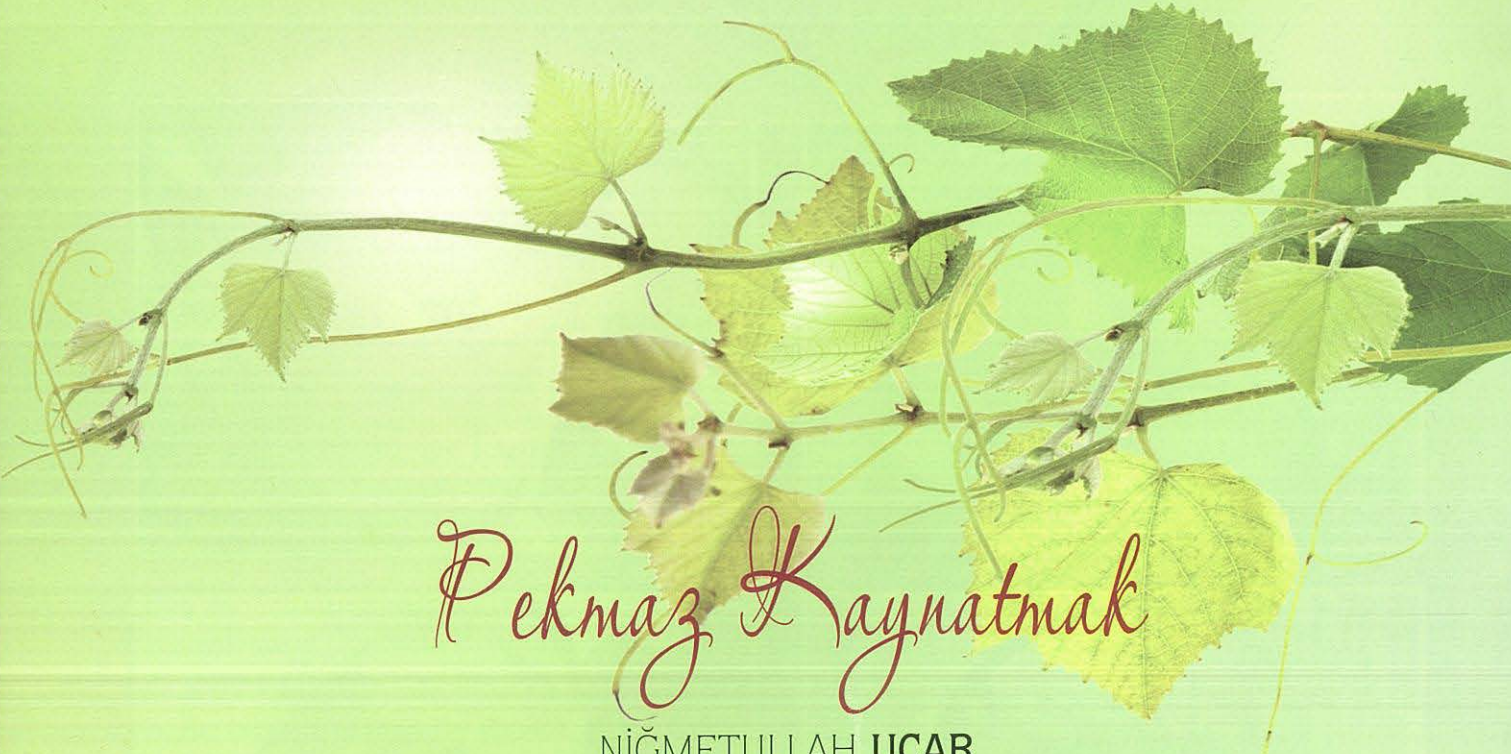
Fotoğraflar: Hasan Darcan

EŞŞE TOPKARA

Rahmetli Mehmet Topkara İnce Mehmet'in eşi

Pekmaz Kaynatmak

NIĞMETULLAH UÇAR

Çetminin verimsiz bayırlarına
Eski senelerde bağ dikilirmiş
Özen gösterince çubuklarına
Üzüm meyvesini bolca verirmiş

Bağ dikecek olan köklü yatırıp
Bir yıl öncesinden hazırlıyormuş
Baharda derince yalak kazdırıp
Yan yana çubuklar sıralıyormuş

Bağ bakımı zordur emek istiyor
Önce budanacak uygun şekilde
Gilime toplanıp yanda bekliyor
Kullanılacaktır cergelerinde

Belli bölgelerde bağı çok olan
Gece evi yapar hizmet edermiş
Cimri davranarak bencil olmadan
İhtiyacı olan kullansın dermiş

Bağ boğazı almak sıkıcı gelir
Çubuk kenarları kazılır geniş
Yağmurda köklere su gitsin denir
Yalak yapılırken yorucu bir iş

Yapraklar açınca filis toplanır
Gereksiz dalları ayıklayarak
Otlar çoğalınca hep çapalanır
Birlikte yan yana sıralanarak

Gündüz çalışırken yakar sıcaklar
Şurayı bitirip gidelim derdik
Köye gidiyorken ağaca çıkar
Hayrat kirazlardan dutlardan yerdik

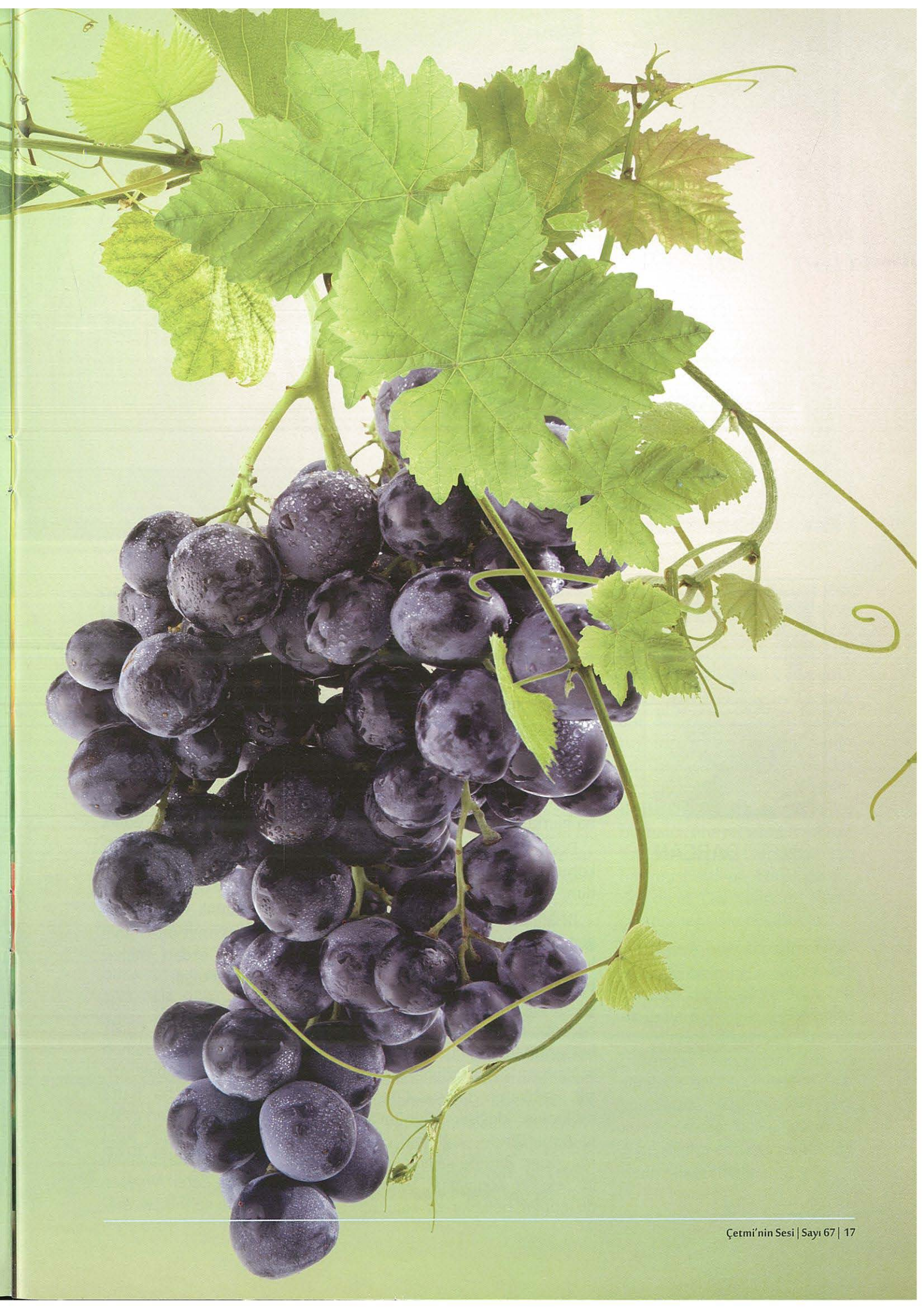
Sergi zamanında sergilik deper
Ateşi yakarak su ısıtırdık
Toplanan üzümler sepete girer
Gaşıklıklar ile daldan toplardık

İyi güneş alan yerlere herkes
Yan yana sererdi üzümlerini
Her bağdan bir başka duyulurdu ses
Getirmek isterken kestiklerini

Ekşigara, dimlik öyle serilir
İsbitiren cinsi suya batardı
Sarı üzümlere değer verilir
Bazısı içine yağ da katardı

Pekmez yapıldı geride kalan
Üzüm olgunlaşıp güz olduğunda
Geceevlerinde sırayı alan
Köfüne toplardı bağ bozumunda

Birkaç yük odunu hazırlayacak
Geceev kenarı hazna olurdu
İnsanlar işlerde yardımlaşacak
Sırası gelene duyurulurdu

DEĞİŞİK

(sağlama)

ÖMER DARCAN

Ben bazen
düşünürüm,
10 matematikçi
olsa o sağlamanın
içinden çıkamaz.

Bismillah her hayrın başıdır. Hadis şerifte besmelesiz her iş güdük kalır diyor efendimiz (sav) O yüzden bismelenin kıymetinin bilincinde olalım inşallah.

Essalamü aleyküm.

Selamların en güzeliyle selamlayarak yeni bir dergide buluşmamın keyfi içinde Allaha hamd ediyorum.

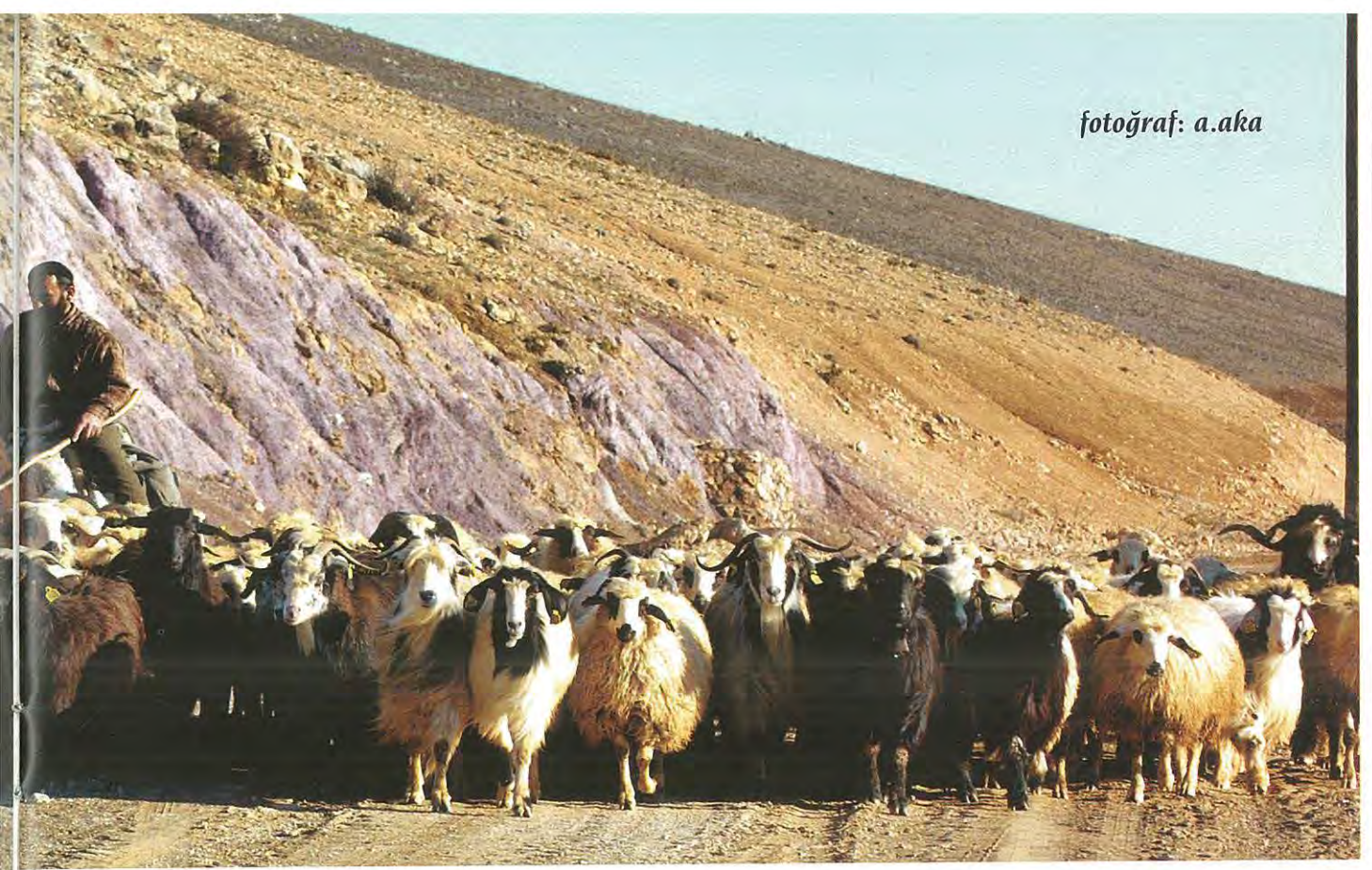
Değişik bir başlıkla DEĞİŞİK konusunu yazmaya karar verdim.

Belki bunu günümüz yeni genç kardeşler farklı bulabilir. Ama konuyu anlayınca siz büyüklere sorularıyla Değişik günlerini hatırlatacaklarına eminim. Değişikle beraber bağlantılı çöp düzme. Yani sağlama. Bizim köyde değişik. Hakikaten değişik. Çünkü sağlaması değişik. Günümüz matematiğinde sağlama olarak geçer. Birinde sayılar, artılar, eksiler konuşulur, birinde de çöpler helkeler konuşulur.

Dilerseniz konuya hayal dünyanıza girerek, kendi dilimizle kendimize has üslupla bazen tebessüm, bazen de o günler başkaydı sözleri ile başlayalım. (Üçüncü kişilerin sesleri ve sözleri de aynen aktarıldı.)

Bahar günü yaylaya göçüyoruz, davar sığır... Cangıl cingul ses öteberi. Kimi davar karışır, kimi inek kaçar, kimi oğlak arar, nihayet obaya göçülür. Yükler yıkılır, hemen bir çoban tutulur. Kimisi oduna, kimisi çelkiye garambık köklemeye gider. Zaten obanın ortası mal maşakat. Kimi ordan müler, kimi helke ile su taşır.

E oba deyince ilki var tabi. İlki olunca konumuz Değişik vazgeçilmez gelenek. Hemen analarımız ilk ılıda başlıyor. Bizim kız, Değişigi bu hafta ben alayım, öyle sıradan gidelim olur mu? Olur gelin. Aynı geçen seneki gibi başlayalım. Hemen bir ses daha Ayşeyce benî de alın. Bu sene sizin ma-

hananıza biçeye şey birikdireyin. Olur gülü. Manzara hep aynı. Her keçinin başında bir çocuk, elinde tuz torbası ve çanağıyla...

Kimisi biraz süt sağır dayayanı olmayınca sütü keçiye döktürür. Gışları kınlasıca, diye ilenir. Kimisi gareyceme, tömüme, kirezime işi götürüyor. Bir kat sağma biter bir ses: Salın oğlakları çekliden. Aman Allahım o ses ne güzel me me mee... Her biri ayrı bir ses, kuzu oğlak karışık iki dakika sonra hepsi annelerinin altında ses yok emiyorlar. Haydin bakalım malları seçelim. Ağla ağla ağla diyerek tekrar yavru annelerinden ayrılıyor. Haydin çocuklar siz belenin arkasına "kiş" den, gelin. Neyse akşam olur süt kaynamış yoğurt çalınıyor. Guzum gel haranının dibini sıyr. Mehlil o da bir tatlı olur.

Biraz yoğurt birikti mi gelincene git de yayık yayacağız

de; anam bir gelsin bişşegi iki alıversin dedi de, yürü guzum. Günler aşağı yukarı oba zamanı böyle geçiyor. Nihayet değişigi sağlama zamanı geldi. Oğlum halana git helkesin getirsin, gelincene de söyle. Bu arada bir de karşıya tellal Fatmayce helkenizi getirin. Neyse 5-6 kadın toplanıyor helkesiylen ellerinde çöp; doğru çeşmeye... O ortam o kadar güzel ki. Çeşmenin başında başlıyorlar artık sohbete. Kimi gelinden bahseder, kimi havardan, kimi askerden, oğlandan, kimi harman zamanından. Arasına dök görünce bakalım. Yeter bu senin. Geçen haftadaki alacağın. Ver şu çöpünü, şu senin borcun. İşaretle. O helkeden o helkeye, bir ona döklerler bir boşaltırlar. Tekrar eski çöpleri bir daha suya tutarlar. Tabi biz ne yaptıklarına kafa vermiyoruz.

Çeşmenin başında arkadaşlarla derdimiz oyun. Ya keloğlan kafası ya da gözün başında

kelebek tutmak ya da beş taş. Kızlı erkekli. Bazen tam oyunun içinde; guzum get de kapının başında ipde sarılı çöpler var, onları bir getir, orda yoksa ocağın başındadır. Tamam ana. Biz oyun derdinden unutuyoruz; guzum daha gitmedin mi: De akşam oldu. Neyse onlar hâlâ helke sitil dolar boşalır. Kevkir orda da bir ona dökülür bir ona. Nihayet annelerimizin toplantısı sona erer. Bizim kız hakkını helal et. Helal olsun. Sen de et. Gelin sende... Komşuların hepsi ile helalleşilir.

Böylece bir oba zamanının süt sağlama işini tamamlarlar. Ben bazen düşünürüm, 10 matematikçi olsa o sağlamanın içinden çıkamaz. Kusura bakmayın, alınmayın, ama o sağlama başka... Gelecek yıllarımızda yeni yazı ve yeni konularımızla buluşmak dileğiyle Allaha emanet olun. En derin saygılarımla...

Balkanlara Seyahat²

YUNANİSTAN, MAKEDONYA, ARNAVUTLUK, KOSOVA

DR. ALİ ÖZEL

ŞİMDİ KOSOVA yolundayız. Her zamanki gibi yine gümrük kapısı. Bu küçümen balkan devletlerinin sınır çizgileri bir tuhaf çizilmiş olacak ki durmadan gümrükten geçiyoruz. Arnavutluk-Kosova Gümrüğünü geçip Kosova topraklarına girdik. Ve Priznen şehrindeyiz. Priznen, Kosova devletinin önde gelen şehirlerinden. Kosova da on bin Kilometre kadar, küçümen bir devletçik. Komünist Yugoslavya'dan zar zor paçayı kurtarıp nefes almaya didiniyor.

Priznen yüksek dağların eteğine kurulmuş, mis gibi dağ havası kokan çok güzel bir yerleşim yeri. Burada da şehri ikiye bölen deli bir çay etrafına köpükler saçarak akmanın keyfini çıkartıyor. En çok Türkçe konuşulan ve Türk olan yerlerden biriside burası. Herkes duru ve net Türkçe konuşuyor. Ve çok saygılılar.

Priznen'de önce FATİH'in yaptırdığı Namazgâh'ı gördük. Namazgâh bir nevi açık hava camisi olsa gerek. Sonra Sinan Paşa ve Bayraklı Camileri'ne gittik. Bu tarihi eserlerimiz de çok güzel yerlerdi ve ibadete açıktı. Daha sonra da Bayraklı Camisi ile Sinan Paşa Hamamı'nı ziyaret ettik

Priznen'de öğle yemeği yiyeceğiz. Fakat şehrin kalburüstü tüm lokantaları dopdolu. Dendiğine göre bölgenin eti ve et yemekleri çok güzel olduğu için yemek zamanları komşu şehirlerden de oraya akın olumuş. Tavsiye üzerine bir lokantaya girdik. Adı çıkmamış ama temiz, ferah, lüks bir lokanta. Madem eti nefismiş deyerek ızgara köfte istedim. Garnitürü ile beraber koca bir tabak dolusu köfte geldi. Dayanamayıp köfteleri saydık tam on yedi adet, hem de iriceler. Bir kişinin yemesi çok zor. Aramızda paylaşılarak anca bitire bildik.

Bizim köfte porsiyonlarımız da ise beş, altı köfte bulunur hem de küçümenlerinden. O köfte yığını ve salata tabağı sadece on iki liraydı

Daha 1390'lı yıllardan başlayarak güney balkanları fetheden Osmanlılar, Avrupalılar'ı korkutuyor. Osmanlı'nın Avrupa içlerine sarkmasını önlemek için iki yüz bin kişilik bir Haçlı ordusu hazırlarlar. Tabi bizim padişahımızda dağlarda ahlât toplama yordu. Ajanları vasıtası ile Avrupalıların tüm numaralarını öğreniyor. Ve atmış bin kişilik bir ordu hazırlar. İki ordu Kosova meydanında karşılaşır. İki yüz bin kişilik müttefik Avrupa ordusu, ordumuz karşısında sadece sekiz saat dayanabilir. Ve Haçlı komutanı öldürülür. Sürülerle esir ve istenmediği kadar ganimet. Yalnız burada padişahımızın korumaları affedilmez bir gaflette bulunurlar. Anlatıldığına göre Padişahımız, savaş

sonrası dinlenmek için otağına çekilir. Bir üst rütbeli düşman subayı gelir. Padişahın elini öpüp Müslüman olacağını söyler. Gaflete düşen muhafızlar küffar subayını otağa bırakırlar ve küffar ani bir hamle ile Padişahımıza saldırır ve şehit eder. Bu olayı başka türlü anlatan kitaplar da var.

Şimdilerde savaşın yapıldığı meydan Priştina Şehri'nin kenarında kalmış. Apartman ve gece kondular ile dolmak üzere. Meydanlığın bir köşesinde Padişahımız Murat Han'ın türbesi var. Türbeyi ziyaret edeceğiz, daha türbenin kapısına varmıştık ki etrafımızı on beş kadar çocuk sardı, civil civıllar, kızlı oğlanlı, hepsi de güzel. Para ve başta olmak üzere her türlü yiyecek kabulleri. Yapıştırlar mı bir şeyler koparmadan bırakmıyorlar, bu işlerdeki pişkinlikleri gözden kaçmıyor. Yol boyunca yemek için otobüsün raflarına istif ettiğimiz tüm yi-

yecekleri dağıttık ise de gözler doymayınca karınlar doymuyor.

Şehit Padişahımızın türbesi çok eskilerden yapıldığı için zaman içinde defalarca tamirat görmüş. Oradaki kayıtlara göre en son kültür Bakanlığına ağabeyimin bakanlık genel müdürü olduğu dönemde ve onun kontrolünde yapılmış. Türbenin içinde padişahın sandukası ile savaş ile ilgili tarihler ve dualar var. Bir adam ya da görevli olayla ilgili Türkçe bilgiler vermeye çalıştı, fakat anlattıkları ile bizim Kosova savaşları ile ilgili bilgilerimiz örtüşmediği için fazla ilgilenmek içimden gelmedi. Daha sonra türbenin yanı başındaki müzeye gittik. Müzede zamanın padişah fermanları, komutan emirleri, savaşla ilgili resimler var. Orada da ağabeyim Mehmet Özel'in, Kosova Savaşı'nı canlandıran büyük boy bir resmi asılıydı.

Şimdi tekrar Makedonya'ya gideceğiz. Makedonya'nın başka bir bölümüne başka yerlerini şehirlerini göreceğiz. Ve Makedonya'nın başkenti Üsküp'te geceleyeceğiz. Kosova'nın Priştina şehrini de şöyle bir dolaştıktan sonra yola koyulduk. Ama önce Kosova Makedonya gümrüğünü geçeceğiz. Dediğim gibi gümrük geçmekten bizar olduk. Yine yazdığım üzere gümrükler pis ve en önemli ihtiyaç olan tuvalet bile yok. Olsa bile içlerin girilecek gibi değil, çoğunda su yok. Gümrükten geçtikten sonra, yüksek dağların arasındaki derin vadilerden irili ufaklı birçok tüneller geçerek ilerlemeye başladık. Etrafta dağları arasında birçok yerleşim birimleri görüyoruz ama buralar minaresiz, belli ki Müslüman değiller.

Bu arada Makedonya'nın başkenti Üsküp şehrine yaklaşıyoruz ve Vardar Ovası ile Vardar Nehri'ni geride bıraktık. Vardar'ı gıyaben de olsa hepimiz tanırız ve duyarız. Düşünlerimizde Vardar Ovası'nın kıvrak havasını duyup da ayağa fırlamayan pek az insan vardır herhalde. Ve Kalkan dereye geldik(Türkiye'de de Karadeniz bölgemizde Kalkandere adlı bir ilçemiz var). Kalkandere'ye yaklaştıkça camileri ve minareleri sayamaz oldum. Minareler de daha düzgün ve daha yüksek, miraca tırmanmada yarış halindeler.

Kalkandere karla kaplı çok yüksek bir dağın eteğine, düzlüğüne yayılmış çok büyük bir yerleşim birimi. Her şeyi ile Türk ve Müslüman olan bir şehir. Namaz zamanları ve

bilhassa ramazanlarda onca camiden yükselen ezan sesleri, Hristiyanların karnını feci şekilde ağrıtmıyormuş. Bu feci karın ağrılarını az da olsa hafifletmek ve kinlerinden deşari olmaları için o yüksek dağın din tepesine seksen metre yüksekliğinde, kolları arası atmış metre olan bir haç dikmişler. Ezanlara nispet olsun diye çan çalar, geceleri de ışıklandırılmış.

Kalkan dereye bir çok Osmanlı eseri olduğu biliniyor. Biz zaman darlığından çifte hamamları ve Alaca Camisini görebildik her iki eserde Kanuni zamanında yapılmış. Ala Cami'nin bütün taşları çok renkli, renkler taşların kendi rengi. O kadar rengi ve taşı nasıl buldular bilinmez. Çeşitli geometrik şekiller vermişler, uzaktan bir Yörük kilimi güzelliği veriyor.

Daha sonrada YAZIK ALİ PAŞA tekkesine gittik. Bu tekkenin bir adı da Arabatı Tekkesi. Kanuninin çok sevdiği ve başarılı Ali Paşa adında bir veziri varmış. Vezir yaşlanmış ve haliyle yorulmuş. Kanuniye gidip emekli olup biraz da din işleri ile uğraşacağını söylemiş. Padişah emekli olma bir daha düşün diye geri göndermiş. Paşa kararlıymış gidip tekrar emekliliğini istemiş. Padişah emekli olmasan iyi olurdu anlamında YAZIK demiş ve o günden sonra Paşanın adı Yazık Ali paşa olmuş ve kendi adına bir Tekke kurmuş.

Tekke şehrin tam ortasında otuz dönümlük bir alana oturmuş, çok geniş bir yer. Çayırılık, ağaçlık mesire yeri gibi ferah. Tekkeler tarikat pirinin ya da

tarikat büyülerinin türbelerinin üzerlerine yapılmış. Daha öncede yazmıştım; tarikatlar ve tekkeler Allah'a ulaşmanın yollarını arayan halis kuruluşlarmış. Ne zaman ki oralar halkı aldatıp, kandırma yuvaları olmuş, işte o zaman birer veba ve hatta pislik yuvasına dönüşmüş. Ve böylesi tekkelerin ve de hayatta tutmanın hiçbir anlamı da kalmamış.

Tekrar Yazık Ali Paşa tekkesine dönelim. Tekkenin geniş olduğunu söylemiştim. Bu geniş alanda harem ve selamlıklar, kütüphaneler derviş hücreleri, çile odaları, mutfak ve yemekhane, konuk, tören odaları olarak kullanılan değişik yapılar var. Bu tekke çeşitli tarikatlarla el değiştirmiş. Şu anda Alevi ve Bektaşilerle suni görüşün kontrolünde. Bektaşî ve Alevi büroları beraber, Sunilerinki de bir ayrı.

Biz önce Sünnilerin bürosuna gittik tıknaz boylu saçlı sakalı biri birine karışmış tekke şeyhi ile görüştük. Adam akla uygun hele temsil ettiği inanca uygun hiçbir şey söylemedi. Sokaktaki adamın ağzı ile konuştu ve direk yanı başındaki Bektaşiler hakkında atıp tutmaya ve dedikodu yapmaya başladı. Bu basit konuşmalara kimse tahammül edemedi oradan ayrıldık. Ve Bektaşî Alevî bölümüne geçtik. Orada şeyh olarak sakalı göbeğini, saçları belini okşayan iki buçuk metre boyunda bir adam var. Şimdi sizler iki buçuk metre boyunda adam mı olur deyip bana saldıracaksınız. Haklısınız. Bari iki metre olsun. En iyisi ben o kişiye çam yarmasından irice deyip işi tatlıya bağlayayım.

Bu şeyh bozuntusu da üçler, beşler, kırklar periler diye saçmalaya başladı. Ben niçin Hz. Ali'den, Hacı Bektaşî Veli'den, Peygamber torunu imamlardan Ehli Bey'den bahsetmediğini sordum.

Oraya koydukları büyük boy hatıra defterine HACI BEKTAŞ VELİ ile ilgili güzel bir yazı yazdım.

Ve yazdığım yazıyı okudum. Bunun üzerine bozuntu şeyh bana Alevi misiniz diye sordu. İslam dininden olmak için önce Hz. Peygamber'i sonra Ehli Beytini sonra da onların sevdiklerini sevmenin şart olduğunu, Hz. Ali'yi sevmek yönünden katıksız bir Alevi olduğumu ve bütün Ehli Sünnet mensuplarının da benim gibi olduğunu söyledim. Adam pek memnun olmadı ise de yutkunma durumunda kaldı. İşte aynı dinin iki mensubu bu halde. Sözüm ona İslâm'ı temsil ediyorlar ve dini liderler. Bu rezil tipler Türkiye'de ve tüm

İslam ülkelerinde kanaat önderleri diye yüceltilirler.

Bu tip dindar fakat sahtekâr dinsiz ve de ahlaksızlar, şahsen benim kanaat önderim olamazlar. Bunlar hangi ilimle halkın kanat önderi olacaklar. Hukuk, siyaset, psikoloji, uzay, fen ve daha nice bilimlerde ihtisasımı yapmışlar yoksa EL EHZERDEN mi mezunlar. Bu tiplerin bütün sermayeleri din istismarı yalan, dolan, altlarında lüks arabalar, korumalar, lüks villalarda keyif çatmalar. Zamanlarının sütü bozuk siyasetlerine sırtlarını dayayıp, halkı sömüren kanı boruk, Allah düşmanı hainler. Bu sütü bozuk siyasetçi tipi ile kanı bozuk dinsiz dindarlar her devirde vardır, Bunlar din gibi yüce bir konuyu istismar edecekler, Allah'a şirk koşacaklar, kendi aralarında Allaha ortak olup en son olarak ta kendilerini Allah yerine koyarlar. Zaten şu anlarda bile İslam ülkelerinde kendilerini Yaradan'ın

yerine koyan Allahsızlarla doludur. Buradaki keskince laflar bu lafları hak edenler içindir. Dinimize büyük hizmetlerde bulunan, Sufiler, Âlimler, evliyalar, İslam'ın yolunu bizlere aydınlatanlar her zaman başımızın tacıdır.

ŞİMDİ DE Üsküp'teyiz. Sırtını karlı dağlara dayamış ve yem yeşil ovalığa serpilmiş koca bir şehir. Eski halini bilmiyoruz, şimdiki haliyle şehrin çok yeri hala Türk ve Müslüman. Üsküp Osmanlı devletinin bal kanlar bölümünün başkenti gibiydi. Osmanlı topraklarına ilk katılan ve elimizden en son çıkan yerlerimizden. Bilindiği gibi büyük şairimiz Yahya Kemal, Üsküp'te doğup, büyümüş. Karlı dağlardan süzülen kar suları Üsküp ve etrafını su cennetine çevirmiş. Adını, sulayıp berekete boğduğu ova dan alan Vardar Nehri, bir an önce denize ulaşmanın telaşıyla hırsından köpüklere bürünmüş.

Üsküp'teki rehberimiz iyi eğitim görmüş terbiyeli, kaliteli bir beden eğitimi öğretmeni idi ve Üsküplüydü, şehri iyi tanıyordu. Üsküp ün her yerini dip bucak gezdirdi. Mustafa paşa camii, Kapan Han, Sulu Han, Saat Kulesi, Yahya Paşa Camii, Türk Çarşısı, İsa Bey Camii, Davut Paşa Hamamı, Murat Paşa Camii ve Taşköprü bize gezdirilen yerler arasındaydı.

Akşam Üsküp ün çok ünlü Makedonya Caddesi de denen meydanlığına gittik. Çok iyi ışıklandırılmış ve düzenlenmiş görkemli bir mekân, tam göz kamaştırıcı denecek bir yer. Meydanın bir ucunda birçok ülkeleri ve şehirleri yakıp yıkmak. Fakat birçok yeni şehir ve ülkeler kurmakla tarihe büyük İskender adıyla geçmiş İskender in heykeli var. Heykel ve düzenlemesi alabildiğine ihtişamlı. Hemen ilerisinde de Kanuni'nin yaptırdığı ünlü Taş Köprü var. Köprü tam beş yüz yıldan beridir kimliğinden hiçbir şey kaybetmemiş, ilk günkü gibi ayakta.

Eski mahalleleri gezerken bir kahveye oturduk, kahvesi ile ünlüymüş. Sırf kahve içilirmiş. Çay may verilmezmiş. Kahvede tek kişi çalışıyor. Kahveyi söylemek kolay fakat sabırla beklemek zor. Adam kaygısız, herkes sırasını bekleyecek. 10 dakika sonra sıra bana da geldi. Büyükçe bir fincan, üzeri köpük yığılı. Normalde bir hürp çekince köpük içilir. Fakat öyle olmadı köpük hep devam etti, fincanın dibi gözüktüğü zaman hiç telve yoktu. Meğerse adamın marifeti fincana konan tüm kahveyi köpüğe çevirebilmesiymiş. Adama bu işin sırrını sorduk ama mel mel yüzümüze baktı cevap vermedi.

Üsküp'te iki Türk bankasının şubelerini gördük. O iki bankada dalgalanan iki ay yıldızlı al bayrak insanın nasıl da içini ısıtıp yüreğini kabartıyor. Büyük şairimiz Yahya Kemal adına oluşturulan müzeyi de gördüm, orada da bayrağımız dalgalanıyordu

GEZİYE Yunanistan üzerinden başlamıştık, değişik yollardan ama yine Yunanistan üzerinden döneceğiz. Her seferinde olduğu gibi yine gümrük kapısı. Neyse ki Makedonya- Yunanistan gümrüğünde fazla zorlanmadık. Makedonya-Yunanistan arasındaki yol zor, çok virajlı ve zaman alıcı. Ancak akşamüzeri Selanik'e gelebildik. Selanik, Yunanistan'ın ikinci büyük şehridir. Yüz yıllar boyu bizim idaremizde kaldığı müddetçe de bizim ticari ve idari merkezlerimizden olmuş

Selanik malum deniz kenarında. Denizle irtibatı aynen bizim İzmir gibi. Yalnız Selanik sahil düzlüğünden yamaçlara, tepeliklere doğru yükseliyor. Zaten Selanik'e geç saatte vardığımız için otele bile yerleşmeden hemen şehir turuna çıktık. Ve öncelikle Selanik'in dünyaca ünlü kalesine gittik. Kale hemen gezip bitirilecek bir yer değil. Ucu bucağı gözüküyor. Ve şehre dört dörtlük hâkim. Selanik de dünyanın en eski şehirlerinden olduğu için Kaleden görünüşü oldukça yorgun ve köhne. Her yerde olduğu gibi etraf beş para etmez turistik eşya satıcıları ile dolu

Sonra Atatürk'ün ailesinin, yani Atatürk ün doğduğu eve gittik. Başka yerlerden gelen guruplarda vardı, ortalık insan kaynıyor cinstendi. Fakat ev bakımda olduğu için kapalıydı. Oradaki bir Türk'ün dediğine

göre Türk hükümeti ödenek işini mahsus savsaklıyordu. Atatürk düşmanlığı ile yanıp tutuşan Yunanistan da bu savsaklamadan memnundu. Ama biz hiç olmazsa devletimizin kurucusunun evini ziyaret etmiştik.

Geç saatte otele yerleştik. Akşam yemeğine Türkiye'den giden bir Rum'un lokantasında yiyeceğiz. Lokanta, deniz kenarında çok güzel bir mekândı. Lokantayı ailecek çalıştırıyorlar. Çok saygılı ve dikkatli. Balık ağırlıklı yemeklerle karnımızı doyurduk. Hem de yarı parasıyla. Sabahleyin Selanik'in çok bakımlı şehir meydanını ya da parkını gezdik. Meydanda yine Büyük İskender'in ve Yunan büyüklerinin heykelleri var. Yunanlılar, Osmanlılar'a ait bir eser bırakmamışlar. Yalnız Kanuni'nin yaptırdığı Beyaz Kule var, o da ziyarete kapalı

ARTIK DÖNÜŞ yolundayız. Değişik, çok virajlı yollarda geçerek Yunan idaresindeki İskeçe şehrine geldik. İskeçe ye gelmeden önce bir kurabiye-cide mola verildi. Burası dün-

yaca ünlü Kavala kurabiyecisi. Türkiye’de büyük mağazalarda da satılır. Ana-baba günü her milletten insan tezgâhlara hücum etmiş. Her türlü unlu mamuller de satılıyor. İşletenler Türkler, buharlar üfleyerek kaynayan çaylar beleş, tabii kimse fırsatı kaçırmak istemiyor. Aslında Kavala Kurabiyesinin belirli bir özelliğine rastlamadık; adı çıkmış dokuza, sekize indirebilene aşk olsun

İskeçe Batı Trakya’nın Gümülcine’den sonra en büyük şehri. İskeçe insanları, yol ve sokakları dükkân ve lokantaları ve her şeyi ile bir Türk şehri. Dükkân tabelaları dâhil, yemek ve baharatları da misler gibi Türk kokuyor. Yunanlılar onca Osmanlı eserinin köküne kibrit suyu doldurmuşlar. Kala kala koca bir meydanda Kanuni’nin yaptırdığı tarihi saat kalesi kalmış.

İskeçe’de bir dondurmacı dükkânına girdik. Müşteri kaynayan bir yer. En az on ayrı renkte dondurma var, dondurmaların renkleri çok canlı ve net. Garsona üçer top don-

durma getirmesini söyledik. Topları büyük herhalde ki yağma dondurmalar geldi. Bizim dondurmalara asla benzemiyordu. Sanki tuzsuz tereyağı yiyormuş gibiydik; çok değişikti, tadına doyamadık. Onlar dondurmayı mutlaka keçi sütünden yaparlarmış, belki de onun için tadına doyamadık.

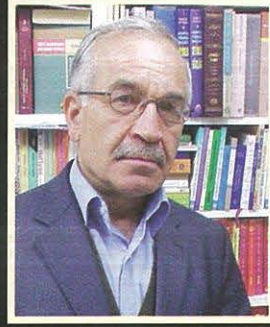
DÖNÜŞ YOLU

ŞİMDİ SAHİDEN dönüş yolundayız ve Dedeâğaç’a geldik. Dedeâğaç ,Yunanlılar’ın elinde, hemen sınırimızın ötesinde, burnumuzun dibinde. Dedeâğaç’la beraber beş yüz yıldan fazla bu3ralara hükmetmiştik; buralar bizimdi. Buralara canlarımızı, kan ve her şeylerimizi dökerek sahiplenmiştik.

Ne olduysa oldu, devlet yetersiz hükümdarların, hükümetlerin, yıllar yılı devlet yönetimini ellerinde oyuncak eden dönme, devşirme ve beslemelerin kasıtlı, yıkıcı davranışları, başıboşluk, savurganlık, saray entrikalarının hız kazanması; daha önemlisi, devletin kuranın özüne inmeyen softa

davranışı, İslamın yasak ettiği çok şeyin mubah görülmesi ve de Rönesans ve reform adları ile bilinen müthiş gelişmelere yine devletin gözlerini kapaması ve olayları görmüş olup anlasa bile işine gelmemesi; Avrupa’nın buhar makinesini, elektriği keşfedip onların nimetlerinden faydalanırken, tarımda ve sanayide pek çok yeni makineyi günlük hayata sokup insanların hizmetine sokarken fizik, matematik, sosyoloji, astronomi, atom ve daha nice bilim adamları yetiştirirken; bizimkiler ilmin özü ve beyni olan Kuran’a hiç aldırmayıp, yalnız ONUNLA ALDATTIP ONUNLA KANDIRMANIN YOLUNU yeğlemişler.

Aklını kaybetmeyen İslam ülkeleri yöneticileri, ülkelerindeki rezaletleri, harıl harıl akan kanları, dinimiz adına oynanan oyunları, utanmazlıkları görmeli, oturup düşünmeli ya da hıçkırarak ağlamalı.Biz İslam ülkeleri neden böyleyiz deyip kendi çapında kafa yormalı. Ya da kafasını duvara vurmali.

MÜKREMİN KIZILCA

Füru' ve Usul Tartışmaları

Usul, iman bilgilerini; füru, fıkıh bilgilerini ifade eder.

Usul, Asl kelimesinin çoğulu olup kökler demektir mesela zekât usul'e verilmez dendiğindi zekât verecek kişinin anne ve babasının babaları, onlarında anne ve babaları gibi sağ olan büyükleri kast edilir.

Usul-ü hadis, usul-i tefsir, usul-ü fıkıh gibi İslam ilimlerini ifade eden kelimelerde ki usul de yine aslın çoğulu olup o dallarda üzerine ilmin bina edileceği esaslar demektir.

Füru ise fer'in cem'i olup zekât verecek kişinin oğlu kızı ve onlarında oğlu kızı gibi gittiği kadar dallar demektir ki bunlara da zekat verilmez. Usul ve füru' miras hukukunda ki varisler listesini oluştururlar.

Usul, iman bilgilerini; füru; fıkıh bilgilerini ifade eder. Yani İslam'ın şartları olan amel-ler imanın şartları olan iman esaslarının dallarıdır. Hanefi mezhebinin içtihadına göre inkâr etmediği ve küçük görmediği takdirde İslam'ın âmel-lerinde gevşeklik edenler küfürle itham edilemez.

Kitapta ve sünnette açıkça bildirilen farzlara ve haramlara inanmak, mesela içkinin, kumarın, domuz etinin haram olduğuna, beş vakit namazın, orucun, zekâtın, tesettürün farz olduğuna inanmak da usuldendir, füru değildir. Bunların farz veya haram olduklarını inkâr etmek İslam'ı ret manasına gelir.

Haramlar yerine göre zaruret icabı ihtiyaç miktarı alınabilir mesela Kur'an-ı kerimde haramlar sayıldıktan sonra böyle bir istisna yapılmaktadır:

“Üzerine Allah'ın adı anılıp kesilenden yememenize sebep ne? Oysa Allah, çaresiz yemek zorunda kaldığınız dışında, haram kıldığı şeyleri size açıklamıştır. Doğrusu birçokları bilgisizce kendi kötü arzularına uyarak saptırıyorlar. Muhakkak ki Rabbin haddi aşanları çok iyi bilir.” (En'am/119)

Bu tür istisnalar ve özel durumlar imanda da söz konusudur.

Bir gün müşrikler Ammâr'ı gaddarca işkencelere uğratırlar, yapmadıkları eza tatbik etmedikleri işkence kalmadı. Hz. Ammâr, bu korkunç ve dayanılmaz işkenceden kurtulmak için, onları hoşnut edici birkaç söz söylemek zorunda kaldı. Kâfirler, mustaz'af ve himayesiz bir adama yaptıkları eza ve cefalarla söyledikleri sözlerden memnun olarak onu serbest bıraktılar.

H. Ammâr, müşriklerin elinden kurtulur kurtulmaz, koşa koşa Resulullah'ın huzuruna vardı ve olanları anlattı. Kendisini kızgın kumlara yatırdıklarını ve kuyuya sarkıttıklarını, eğer Lât ve Uzza lehinde ve Resulullah aleyhinde konuşursa bırakacaklarını, aksi takdirde öldüreceklerini; durumun ciddiyetini görünce de sırf kendini kurtarmak için diliyle bazı şeyler söylemek zorunda kaldığını

anlattı. Bunları anlatırken bir taraftan da gözlerinden yaşlar boşanıyordu. Bu manzara karşısında Resul-u Ekrem (s.a.s.) şöyle buyurdu;

–Ammâr! kalbine sor, kalbini nasıl hissediyorsun?

–Ya Resulallah, kalbim, iman verdiğı zevkli duygularla dopdolu!

–Ammâr! tekrar böyle muamelede bulunurlarsa, sen de onların dediklerini yap.

(Nesâi, İmân, 17)

Resulullah'ın a.s. bu ruhsatı vermesinin ardından şu ayet-i kerime nazil oldu.

“Kim iman ettikten sonra Allah'ı inkâr ederse -kalbi iman ile dolu olduğı halde (inkâra) zorlanan başkafakat kim kalbini kâfirliğe açarsa, işte Allah'ın gazabı bunlarıdır; onlar için büyük bir azap vardır. (Nahl-106).

Böylece müminlere tehlike karşısında kurtuluş için diliyle inkâr eder gibi davranma ruhsatı verilmiştir.

İmanda bile kalbi sağlam oldukça müsaade edilen bu ruhsatın inkâr ve hafife almak olmadığı müddetçe zaruret icabı geçici olarak amellerde de olabileceğı yukarıda ki haram ayetinde anılmıştır.

İslamiyet'in inceliklerini ve ayrıntılarını bilmeden, 23 yıl bizzat tebliğcisi tarafından yaşanarak bize gösterilen dinimizi kavramadan zamanımızdaki istisnai ve asr-ı saadete paralel uygulamalardan dolayı kimseyi suçlamak ve töhmet altında bırakmak uygun değildir.

Çetmi Ruhu

ŞEREF ÇİLEK

seref_cilek@yahoo.com

Sevgili Dostlar; Belki çoğumuzun pek farkında olmadığı bir gerçek var. Biz Çetmililer birbirimizi seviyoruz. Sevdiğimiz için de birbirimize benzeriz. Yaşayış şekilleri, üzüntüleri, sevinçleri, aynı olan insanlar birbirine benzer. Birlikte yaşayan, aynı havayı soluyan, aynı espiye gülen, aynı olaya sevinen, aynı olaya üzülen, aynı acıya ağlayan kısaca, kederde ve kıvançta bir olan insanların yüz çizgileri bile aynı yerde oluşur.

Zaman zaman birbirimizi suçladığımız, darıldığımız, kırıldığımız, incindiğimiz hatta küstüğümüz oluyor. Dar günümüzde, zor günümüzde bütün olanları bir kenara bırakıp

birlik olmayı, yan yana olmayı, destek olmayı o kadar iyi biliyor ve beceriyoruz ki, her şeye değer. Sosyal medyada örgütlenip gösteri yapmak isteyen marjinal siyasi gruplar bile bizim kadar birlik beraberlik oluşturamıyor. Bu bir gönül işi, biz gönül bağı ile birbirimize bağlıyız. Çetmi ruhu taşıyoruz. Sağ olsun vakıf görevlilerimiz mesajları ile haberdar olmamız gereken gelişmeleri bizlere duyuruyor. Haber alan her Çetmili sanki bir merkezden kendisine görev verilmiş gibi, bu durumda ben ne yapabilirim, bana düşen ne var çabası içine giriyor. Bir vücudun uzuvları gibi hareket ediyoruz.

Vücudun azalarından biri rahatsız olursa bunun acısını bütün vücut, bütün azalar hisseder. Dilin ağrıyan diş etrafında dönüp durduğu, yanında bulunduğu gibi, benim köylüm de sıkıntısı olanın, ihtiyacı olanın, acısı olanın yanında oluyor. Bundan daha güzel dayanışma, bundan daha güzel yardımlaşma, bundan daha güzel gönül bağ kurmak mümkün mü?

Bir olaydan en çok olayın içinde olan olayı bizzat yaşayan etkilenir. Seyredenler ve daha sonra başkasından dinleyenler onun kadar ne duygulanır ne de etkilenir. Geçtiğimiz Ocak ayında babamı kaybettim. İsmi bile bilmediğim, sadece simasından hangi sülaleden olduğunu, kimin oğlu alabileceğini tahmin ettiğim Çetmili gençlerin ailemin acı gününde yaptıkları beni duygu yoğunluğuna boğ-

du. Çetmi halkı o kadar samimi ve doğal bir şekilde yanımızda oldu ki, anlatamam. Hiçbir şey yapmasa bile genç kardeşlerimin tavır ve davranışlarıyla, olup bitenleri takipleriyle, bana düşen ne var görüntüsü gözlerimi yaşarttı. Kimse çağırmadığı halde çizmesine kadar iş kıyafetini giyip mezar kazanlar, yemek esnasında oturup karnını doyurmak yerine yemek yiyenlere hizmet etmek için birbirleri ile yarışanlar. Hepsinden Allah razı olsun. Yetiştirenlere şükranlarımı arz ediyorum. Geçmişlerine rahmet.

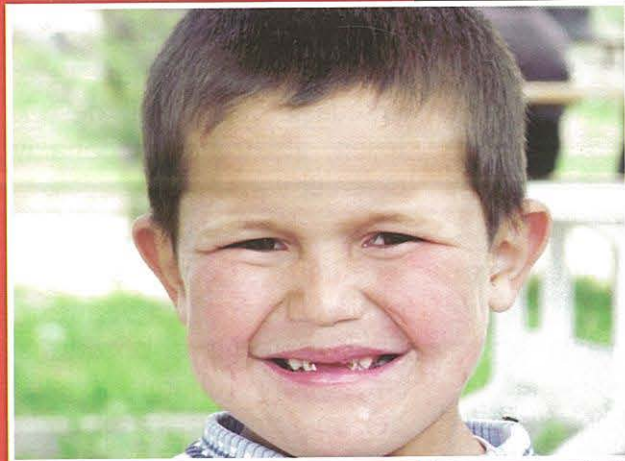
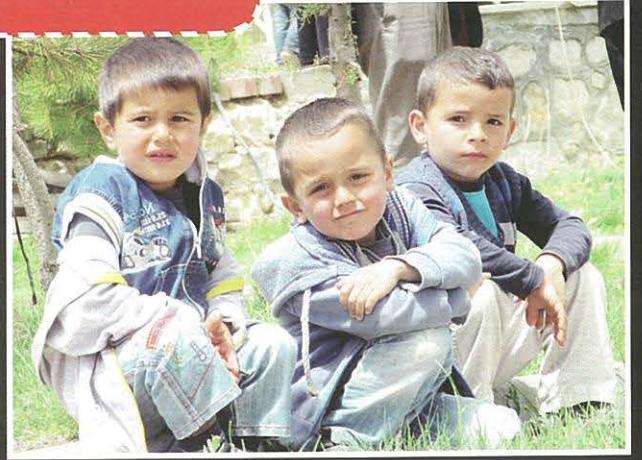
Sevgili Çetmililer; Bu birlik ve beraberliğimizin kıymetini bilelim. Ufak tefek hatalarımız için hoş görülme olalım, kırma-yalım, kırılmayalım. Birliğimizin ürünü olan bir vakfımız var. Faaliyetlerini burada anlatmaya gerek yok. Hepimiz biliyoruz. 1998 senesinden beri

aralıksız yayınlanan torunlarımıza bıraktığımız tarihi bir belge olacak, elinizdeki dergi var. Yirmi yıldır devam eden, bu sene inşallah yirmincisinde buluşacağımız Çetmililer günümüz var. Çok büyük eserler bunlar. Zorluğunu, meşakkatini, sıkıntısını işin içinde olan, uğraşan kardeşlerimiz bilir. Allah kolaylık versin. Ben onlarla övünüyorum. 2014 yılına ait takvimlerden iki tanesini çalıştığım okulun öğretmenler odasına astım. Burası neresi diye soranlara kostak kostak anlatıyorum. Köyümüze gelen arkadaşlardan beni destekleyen, anlattığından daha iyi diyenler var.

Sevgili Dostlar; Allah memleketimize, Çetmimize, Çetmililere zarar ziyan vermesin. Birlik ve dirliğimizi bozmasın. Çetmi ruhunu sonsuza dek yaşatmamızı nasip etsin. Âmin...

BİZİM ÇOCUKLAR:)

Fotoğraflar: Hasan Darcan

Fitne Fesat

SEBİHA ÇİLEK

Fitne, fesat imtihan demektir. Anarşi, günah, şirk, bela ve daha başka manalara gelirse de, ekseriya bölücülük, bozgunculuk, insanları isyana kıskırtmak anlamlarında kullanılır. (Fitne çıkarmak, adam öldürmekten daha kötüdür.) [Bakara 191] Ayetten anladığımız kadarıyla fitne, toplumu ilgilendirmektedir. Yani fitne, toplumun yüreğini sızlatan, ağlatan bir yaradır. İslamın ilk zamanından beri her yörede ve kavimde karşılaşılabilen acı bir gerçektir. Peygamber zamanında bile yaşanmıştır. Bizat peygamberimizin kendine hatta en önemlisi de Hz. Aişe'ye atılan ifk hadisesini hepimiz duymuşuzdur. Halife zamanındakiler daha da kırıncı ve üzücü olmuştur. Halifelerin seçiminde, öldürülüşlerinde, sıfın savaşında daha bariz ortaya çıkmıştır. Aile içinde bile yaşanabiliyor.

Bir yerde anlaşmazlık çıktığı zaman, büyümesini istemeyen akli başında büyükler araya girip, her iki kişiyi de yakından tanıyan birilerini yanlarına alarak karşılaştırma ve yüzleştirme yapılarak, uzlaştırma yöntemi yapılabilir. (Kâfirler birbirinin dostları, yardımcılarıdır. Eğer, Allahü teâlânın emirlerini yerine getirmez, kendi aranızda dost olmazsanız, yeryüzünde, karğaşa, fitne ve büyük fesat çıkar.) [Enfal 73]

Fitne yayıldığı zaman, hakikati, doğruyu bilen, [imkanı nispetinde, söz ile, yazı ile, medya = gazete, dergi, radyo, tv ile] başkalarına [mümkün olan her yere ve herkese] bildirsin, [imkanı var iken, bir engel de yok iken bildirmezse], Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onun üzerine olsun!) Hilafet döneminde yapılan fitne boyutu, Abdullah bin Sebeyle başlayıp, günümüze kadar uzanan, insanlık ve müslümanlık zedeleme zirvesine çıkmıştır. İnsanları birbirine düşman etmek için, tarihi olayları şişirerek ortaya atıyorlar, inanması ve öğrenmesi farz olmayan hatta örtülmesi lazım olan acıklı olayları anlatarak, kardeşi kardeşe saldırtmak istiyorlar. Bu sinsi düşmanların yalanlarına aldanıp parçalanmamalı, aksine birlikten kuvvet, ayrılıktan felaket olur düşüncesini unutmamalıyız. Peygamberimiz ne güzel bir cümleyle [Onlar bizi bilmiyorlar, bilmiş olsalar böyle davranmazlar] cevap vermiş, kesinlikle bedduaaya başvurmamıştır. Günahın, kötülüğün küçüğü büyüğü olmaz. [Küçük günaha devam edilirse, büyük olur]

Anasının dilini koparan çocuk kıssası ne güzel bir örnektir. Küçükde olsa, devamlı yapılan güzel işte hayır vardır. Eshab-ı kiram, İslamiyeti yaymak ve Resulullah'a hizmet etmek için, insan gücünün üstünde çalışmışlar, din uğrunda geceleri-

ni, gündüzlerine katmışlardır. Mallarını Allahü teâlâ yolunda feda edip, akrabalarını, ailelerini, çocuklarını, vatanlarını, evlerini, tarlalarını, ağaçlarını Resulullahın sevgisi yolunda terk etmişlerdir. Onun sevgisini ve övgüsünü kazananlar [Talha ve Zübeyr benim cennet komşularımdır] olmuştur. Cemel olayında Hz. Ali karşısında savaşan ve şehit olan Talhayı, Hz. Ali ağlayarak cenaze namazını bizzat kendisi kıldırmıştır. Fitne, fesat ve bilhassa iftiradan uzak durmalıyız. Bunlar bizim basiret gözümüzü köreltir, aklımızı ve imanımızı zayıflatır, sevdiğimiz kişileri bizlere düşman ettirir. Toplumsal huzura ise adeta dinamit koydurur. Peygamberimiz ahir zamanın fitne döneminde, ibadete sarılmak bana hicret etmektir sözüyle bizleri kendimize geleerek, uyanmamızı ve birbirimizi kırmayıp sadece kendi kulluğumuza yoğunlaşmamızı hatırlatmıştır. Kalplerimiz sevgi ve iman yeridir, kalplerimize ayrılık tohumları ekmeyelim... Yolcu, dur dedim, olduğun yerde, Taşdığın yük, yük değil, anla bir kere, Dünyanın sonunu hazırlıyorsun, bariz belli, Senin tek işin, fitne fesat değil mi...

Yorgunum sayende, hayatı yaşamaktan, Bıkmazsın değil mi, yuva yıkmak ve bozmak işinden, Bu yükü taşıyanların, sonu ne olur bil yeter, Ve güzel dünyamdan defol git, yeter ...

Sensizliğin Ortasında

ALİ GÜVEN
(Acıbiber)

Sensiz geçen o yıllar
Kalbimiz hep sana ağlar
Mekkenin sokaklarında
Gül kokunla yanar ağlar

Aman Allah Rahman Allah
Bizi onsuz koyma Allah
Hak yolunda kalbimize
Şeytanı da salma Allah

Yönümüz kibleye doğru
Beş vakitte beraberiz
Alnımız secdeye doğru
Gül kokunla yanarız biz

Namazın beş vaktinde
Beşbin melek yanımızda
Vardığımızda secdeye
Gül kokunla yanarız biz

Dinimizin direğidir
Peygamberin sözleridir
Hepimizin görevidir
Beş vakitte namaz kılmak

Aman Allah Rahman Allah
Bizi onsuz koyma Allah
Hak yolunda kalbimize
Şeytanı da salma Allah

Ali Güven, annesi ve
babası Mustafa Güven

NİĞMETULLAH UÇAR

15 Eylül 2010 | Antalya

Yörük Pınarı

Suyu kesilince kalmıştır garip
Kaderine yonar Yörük pınarı
Dünya aynı ama insan acayip
Geçmişine dalar Yörük Pınarı

Oluğundan sular akardı önce
O mutlu olurdu herkes içince
Gururlu olurdu hayat verince
Şimdi sessiz ağlar Yörük Pınarı

Susayanlar ona uğramaz olmuş
Teknesi toprakla taşlarla dolmuş
Virane, perişan hale sokulmuş
Garip garip bakar Yörük Pınarı

Eğer talip isek Hak rızasına
Müsaade edelim su akmasına
Değer vermek lazım hatırasına
Vefasızlık sayar Yörük Pınarı

Sanmayın bu işi sineye çeker
Susuz kalmak onun zoruna gider
Bize zarar vermez diyorsak eğer
Beddualar yapar Yörük Pınarı

Çeşme susuz olmaz, kurusa ağlar
Ona eşlik eder yaylalar dağlar
Destek verecektir ölümler sağlar
Gönüllerde yaşar Yörük Pınarı

Belki yoldan uzak kaldı denmiştir
Aşağıya alıp yenilenmiştir
Fakat tarih olan o gücenmiştir
Yapanlara çatar Yörük Pınarı

Niğmetullah yazdı anlasın biri
Tüm Çetmililerde vardır değeri
Teknenin, oluğun bellidir yeri
Kendisi hak arar Yörük Pınarı

Çetmi'de Bahar

Söğütler yeşerir su kenarında
Sonra çiçek açar erik, dalında
Toprağa can gelir nisan ayında
Bir başka güzeldir Çetmi'de bahar

Ahırdaki tersler gider bahçeye
Asarcık, Sığındı, Kuzan, Dereye
Herkes tohumunu başlar ekmeye
En güzel hayaldir Çetmi'de bahar

Anatütü açar cevizin dalı
Ağaçlar renk renktir sanki boyalı
Karışır beyazı, pembesi, alı
Kişiye özeldir Çetmi'de bahar

Niğmetullah daldı geçti kendinden
Bir hübbük kavlattı söğütlerinden
Ah çekti özlemle fazla derinden
Uzanan bir eldir Çetmi'de bahar

NİĞMETULLAH UÇAR

Fatma Bayram

NİĞMETULLAH UÇAR

11 Nisan 2014

Fatma Bayram

Recep Mehmet eşi Fatma'dır adı
Huzur arıyordu Keleşin kızı
Nufus cüzdanında Ayşe'dir kaydı
Hep hayaller kurdu Keleşin kızı

Mustafa'yla Ali kardeşleridir
Hayırda ileri şerde geridir
Sefayı cefayı bilen biridir
Halden anlıyordu Keleşin kızı

Bütün kardeşleri Antalya'dadır
Fadime en büyük olan abladır
Osman'ın Mehmed'in Mustafa'dadır
Saygı sunuyordu Keleşin kızı

Emin Bakdemir'de Navrız ikinci
Hayriye almıştı yabancı genci
Onda fazla idi kardeş bilinci
Hatır soruyordu Keleşin kızı

Hiç amcası yoktu hala ikiydi
İhsan Ahmet'teki Zeynep biriydi
Diğeri Şerfe'ydi Kahvecideydi
Sevip sayıyordu Keleşin kızı

Dayısı İsa Koç Anamur'dadır
Teyze Avcı Şerif Çetmi'de kalır
Annesine kardeş dört merhum vardır
Bazen anıyordu Keleşin kızı

Gölükçu Hasan'dı ölen tek dayı
Merhum teyzelerde üç idi sayı
Bunlar terk etmişti hepsi dünyayı
Dua okuyordu Keleşin kızı

Navrız'la evliydi Gizir Hüseyin
Fadime eşiydi Gara Mehmedin
Hayriye Mümün'e olmuştu gelin
Gençken duyuyordu Keleşin kızı

Çetmi'de yaşadı çocukluğunu
Eş olarak seçti Recep oğlunu
Kader Antalya'ya götürdü onu
Güzel bakıyordu Keleşin kızı

Düdenbaşındaki gecekondu
Ona geliyordu saray yavrusu
Tevekkül ederdi yoktu korkusu
Mazbut yaşıyordu Keleşin kızı

Eşi inşaatta çalışıyordu
O ev işlerinde yarışıyordu
Komşuları ile anlaşıyordu
Huzur arıyordu Keleşin kızı

Konya'ya gitmeye karar verdiler
Tuhafiye satıp iş denediler
Sonra Antalya'ya geri geldiler
Kaderdir diyordu Keleşin kızı

Üç oğlu bir kızı dünyaya gelir
Büyütür, okutur gayret gösterir
Zamanı gelince hep evlendirir
Torun seviyordu Keleşin kızı

Recep astsubaydı Gökhan polisti
Mustafa öğretmen yeri Bitlis'ti
Kızı Mercan ele gelin gitmişti
Onu özliyordu Keleşin kızı

Mehmet Akif Avcı damadı olur
İşleri gereği Konya'da durur
Kızını sık görmek hep arzusudur
Hasret çekiyordu Keleşin kızı

Kanser illetine yakalanmıştı
Teşhisi konunca gönlü yanmıştı
Sonra kader diye oylanmıştı
Çare arıyordu Keleşin kızı

Çetmi'de yazları kalmak istiyor
Köyde bir evimiz olsaydı diyor
O arzu duyunca Allah veriyor
Mutlu oluyordu Keleşin kızı

Rutin kontrolleri yaptıırıyordu
Bu yüzden Çetmi'ye gidemiyordu
Köyünde olmaya ah çekiyordu
Köyü özlüyordu Keleşin kızı

Altı yıl derdine derman aradı
Kurtuluşu yoktu onu anladı
Allaha sığındı asi olmadı
Sabır ediyordu Keleşin kızı

Gece kondusunun yerine bina
Yapılınca bakmak zor gelir ona
Hayaller kurmuştu hoş yıllarına
Memnun olmuyordu Keleşin kızı

Hastalıkla geçti son seneleri
Yoğun bakımdaydı üç günden beri
Kalp çalışmaz olur kapar gözleri
Veda ediyordu Keleşin kızı

Fatma Bayram için hayat son buldu
Acı çeken beden dertten kurtuldu
Can bedenden çıktı sararıp soldu
Defin bekliyordu Keleşin kızı

Akşam saat altı süresi dolar
Kulda Yaratan'a teslimiyet var
Morgda beklemiştir sabaha kadar
Öyle duruyordu Keleşin kızı

Cenazesi kalkar mahallesinden
Helallik almıştır sevenlerinden
Elli iki yıllık birikiminden
Ayrı kalıyordu Keleşin kızı

Konyalılar cami önünde durdu
Cenaze namazı kılınıyordu
Kurşunlu'da mezar kazılıyordu
Defin oluyordu Keleşin kızı

Çektiği sıkıntı keffaret olur
İnşallah hesaptan böyle kurtulur
Dilerim kendine makamlar bulur
Cennet umuyordu Keleşin kızı

DEMİRCİ MUSTAFA

Kelime-i Tevhit

ayrılmaz bir bütündür

Tevhit: Arapça bir manasına olan vahid kelimesinin tef'il babı kalıbının mastarı olup birlemek demektir. Tevhit kelimesi/kelime-i tevhid iki cümleden oluşur, ilk cümlesi "Lâ ilâhe illallah" bu, Allah'ın tüm peygamberlerine insanlığa bildirmelerini istediği zatının, ortaksız bir olduğunun ifadesidir.

Bir peygamber ümmetinin o peygamberi Allah'ın elçisi kabul etmesi demek olan ikinci bir cümle daha vardır ki imanının ilk iki şartı ihtiva edilmiş olmaktadır. Mesela: Hz Adem

Safiyyullah, Hz İbrahim Halilullah, Hz Musa Kelimullah, Hz İsa Ruhullah ve Hz Muhammed Rasûlullah (s.a.s) sıfatlarına çeşitli ayetlerde layık görüldükleri gibi. Bu tamlamalarla anılmak bu peygamberlere Kur'an-ı kerimin ya doğrudan ya da dolaylı bir telaffuzundan alınmıştır. Son peygamber yüce efendimizin adı geçen tamlaması şu ayet-i kerimede geçmektedir:

"(Muhammedün rasûlullah) Muhammed, Allah'ın Resûlüdür. Onunla beraber olanlar, inkârcılara karşı çetin, birbirlerine karşı da merhamet-

lidirler. Onların, rükû ve secde hâlinde, Allah'tan lütuf ve hoşnutluk istediklerini görürsün. Onların secde eseri olan alametleri yüzlerindedir. İşte bu, onların Tevrat'ta ve İncil'de anlatılan durumlarıdır. Onlar filizini çıkarmış, onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış, gövdesi üzerine dikilmiş, ziraatçıların hoşuna giden bir ekin gibidirler. Allah, kendileri sebebiyle inkârcıları öfkelendirmek için onları böyle sağlam ve dirençli kılar. Allah, içlerinden iman edip salih amel işleyenlere bir bağışlama ve büyük bir mükâfat vaad etmiştir" (Feti'h 29)

Hz Adem'e "Şüphe yok ki, Allah Teâlâ Âdem'i, Nûh'u, İbrahim'in âlini ve İmrân'ın âlini âlemler üzerine mümtaz kıldı. (Al-i İmran 33) ayetinde geçen seçme anlamındaki "istifa" kökünden gelen ve Allah'ın seçtiği" manasında **"Safiygullah"** denmektedir.

Hz İbrahim'e **"Kimin dini, iyilik yaparak kendini Allah'a teslim eden ve hakka yönelen İbrahim'in dinine tabi olan kimsenin dininden daha güzeldir? Allah, İbrahim'i dost edindi."** (Nisa 125) ayetinde dost manasına "halil" kelimesi tamlamaya girerek "Halilullah" oluşmuş olub "Allahın dostu" demektir.

tek ilâhtır. O, çocuk sahibi olmaktan uzaktır. Göklerdeki her şey, yerdeki her şey O'nundur. Vekil olarak Allah yeter" (Nisa 171) ayetinde kendisi hakkında açıkça "kendisinden bir ruhtur" dendiği için "Allah'ın ruhu" anlamında Ruhullah denmiştir.

Hz Musa'ya da **"Daha önce kıssalarını sana anlattığımız peygamberler gönderdik. Anlatmadığımız (nice) peygamberler de gönderdik. Allah, Mûsa ile de doğrudan konuştu."** (Nisa 164) bu ayette geçen **"Allah'ın kendisiyle konuşmasından"** dolayı **"Allah'ın konuştuğu"** manasına **"Kelimullah"** denmiştir.

Böyle bir sapkınlığa düşenlere Allahtan doğruyu göstermesini niyaz ederiz, ancak ayetleri ve hadisleri zoraki yorumlarla ve ilhada varan sündürmelerle konuya alet etmeleri esef vericidir.

Bu konuda tek doğru: **"Allah'ın katında tek din** (Al-i imran-19)" olan ve biz insanlara "tamamlayıp ancak ondan razı olacağını (Maide-3)" vurguladığı ve kabulümüzü istediği İslam dinine girmeden cennete girmenin mümkün olmadığı gerçeğidir.

Bunun aksini iddia etmek; **"İslam'dan başka din arayanların bulduk sandıkları bu di-**

Hz İsa ise "Ey Kitab ehli! Dininizde sınırları aşmayın ve Allah hakkında ancak hakkı söyleyin. Meryem oğlu İsa Mesih, ancak Allah'ın peygamberi, Meryem'e ulaştırdığı (emriyle onda var ettiği) kelimesi ve kendisinden bir ruhtur. Öyleyse Allah'a ve peygamberlerine iman edin, "(Allah) üçtür" demeyin.[136] Kendi iyiliğiniz için buna son verin. Allah, ancak bir

Şimdi sadede gelelim: Son yıllarda "kelime-i tevhidin ikinci cümlesini söylemekten çekinenlere" karşı tavrımız hakkında Allah'ın muradına aykırı sözler duyulmaktadır. Halk arasında alim bilinen bazı zevatın; ikinci cümleyi kabul etmese de kendi peygamberine ve Allaha iman edenlerin cennete gidecekleri gibi sapkın söylemleri duyulmaktadır.

nin asla kendilerinden kabul edilmeyeceğini (Al-i İmran-85)" haber veren ve insanlığa yüz binlerce peygamberin tebliğ ettiği amentümüzün olmazsa olmazı olan **"ayırım yapılmadan iman edilmesini** (Bakara-285)" istediği peygamberlerin tamamını ve ya bir kısmını ya da bir tanesini atlamak asla muradı olmayan Allaha bir iftiradır.

Şükrü KARACA ve babam Halil KARACA

Çocukluk Günlerim ^{2. Bölüm}

ŞÜKRÜ KARACA

gazisukrukaraca@gmail.com

Yabandan köye dönüşler, baharın ilk günlerini müjdelər. Köy civarındaki kırlara, kışın ağır şartları altında gıdasızlıktan zayıflamış olan koyun ve keçilerden oluşan "**Lökü**"leri gütmeye giden çocukların yol ve kırlarda görülmesi bu müjdenin bir başka yanı. Bağ ve bahçe aralarında löküleri otlatırken, söğüt, kavak ve ceviz ağacının ince dallarından "**hüpbük**", "**dü-dük**" ve "**borazan**" yapardık. Bu arada "**Bahar çifti**" dediğimiz arpa, nohut, mercimek, burçak ve segelekden müteşekkil tahıllarımızı ekmeye başlamışızdır. Bu tahıllarımızın ekilişinde "**Kara saban**"ı ya bir çift öküz çekmekte, veya "**boyunduruk**"un bir tarafında

inek, diğer tarafında da eşek vardır. Kuşluk vakti ile ikindi üzeri, çift süren bu öküzlerin kafalarına "**burçak**" veya "**ot samanı**" karıştırılmış saman dolu kıl torbaları takıp hem dinlenmelerini, hem de karınlarını doyurmalarını sağlarken, biz de kahvaltımızı yapar, yemeğimizi yeriz.

Akşam olunca yatıp uyumak için "**ayla damları**"na çekildiğimiz zaman, öküzlerin altına "**ardış**" ağacı "**pürleri**" (yaprakları)nın kuruyup yerlere dökülmüş olan "**küküm**"lerini sererdik. Bu fukara insanlara hizmet eden o hakları ödenmez öküzler, önlerindeki "**yalak**"lara dökülmüş samanlarını yerken, bizde ocak da yanmakta olan "**elikesik**"

odunlarının verdiği ısı ve ışık altında, kuru-yavan yemeği-mizi yeyip, üzerinde kırk yama bulunan minderlerin üzerinde uykuya daldık. Tam bu sıralarda o mübarek öküzler yorgunluğun tesiriyle öyle bir muşuldarlar (soluklanırlar)dı ki, insana garip bir huzur verirlerdi. Babam da **"Tütün tabakası"** nı veya **"tütün kesesini"** çıkarıp, gazete kâğıdına kaçak tütünden bir **"cığara"** sarıp, çakmak ile kavı yakmak için çat-çat diye sağ eliyle tuttuğu **"U"** şeklindeki çelik parçasını, sol elinin işaret parmağı ve baş parmağı arasında sıkıştırdığı üzerinde **"kav"** bulunan **"döğen taşı"** na vurarak, pişirilmiş ceviz ağacı kavı-nı tutuşturmaya çalışırdı. Kav tutuşunca burnuma öyle güzel ve hoş bir kokusu gelirdi ki, bazen o ince ve zarif dumanı özellikle burnuma çeker kok-lardım.

Günlerden bir gün, akşam ile yatsı vakti arasında **"Kurtlardamı"**ndan:

"Ey ahâlî! Duyduk, duymadık demeyin! Yarın sabah-dan itibaren Köşürelîk, Mu-sagölü, Garğaduzu, Akmuğâr ve Arpaçukur oba salısına yaylaya göçülecektir... Duyduk, duymadık demeyin ha!" diye birisinin, avazının çıktığı kadar bağırdığını duyarsınız. O tarafa bakınca, o **"Tellâl"** çağırının, **"Göbüdalı"** namıyla mâruf **Ali ÜNAL** (D:1335 - Ö:01-09-1997) olduğunu farkedersiniz. **"İhtiyar hey'eti"** toplanıp, **"yaylâya göçüm"** kararı vermişler ve bu kararı da **"tellâl"** vasıtasıyla köylü-ye duyurmasını, **"Göbüd Alı"** ya emretmişlerdir. Çünkü o, Çetmi köyünde en iyi tellâl çığırandır.

O gün sabah ezanıyla beraber, akşamdan hazırlanmış eşyalar katır ve eşeklere yüklenir. Çocuklar, önlerine katılmış olan koyun ve keçiler ile bunların yavruları olan körpe kuzu ve oğlaklardan oluşan davarlar ile inek ve öküzleri, önceden yaylâya doğru sürüp götürmeye başlarlar. Arkadan da yaylada kullanılacak çok lüzumlu eşyaların yüklendiği eşek ve katırları süren erkek ve kadınlar gelir. Genç kızlar ve gelinler en yeni elbiselerini giyerler, o elbiseleri, sanki baharın bu aziz topraklara ihsanı olan rengarenk çiçeklerden örülüp dokunmuş kumaşlardan sanırsınız. Kimisi **"kutni"**den, kimisi **"kırappedöşen"**den, kimisi de **"kadife"** ve **"basma"**dan kesilip dikilmiş elbiseler üzerine, bellerine **"Alaburus"** dediğimiz **Trablus kuşağı** sarıp kuşanırken, başlarına da **"Allı yazma"** bağlanırlar. Bunları, ayaklarına giydikleri altı kabaralı **"kundura"**ları tamamlar. Bizim köy kadınları ve genç kızları gözlerine **"sürme"** çekip, ellerine de **"kına"** yakarlar. Yüz ve saçlarına ise, bizim **"koku"** dediğimiz esans sürerler.

Yaylaya göçüm esnasında, köyden uzaklaşıncı erkekler aşk ve şevke gelip tüfek ve tabanca atarlardı.

Özellikle yaşlı hanımların, yayla yollarında muhtelif yerlere durup, her gelip geçene ikram ettikleri, kollarına taktıkları kalaylı **"helke"**lerde bulunan **"Göçgavıdı"**ndan bahsetmeden geçerseniz, bizim bu hatıralarımızın bir kıymeti olmaz!

Kavrulmuş günaşıkı, kabak çekirdeği, mısır, arpa, buğday ve çitlik (menenğişin) dibek-de dövülerek, üzüm pekmezi

ile karıştırılmasıyla yapılan bu **"Göçgavıdı"**, pek nefis bir mahallî yiyecektir. Onun o güzel kokusu ve tadı iştah açıp, insana enerji ve kuvvet verir. Kokusunu şu anda bile burarlardan alıp, hissediyor gibiyim.

"Ahmadıl" veya **"Kapağzı"**ndan yukarı çıkıldıkça, kuzu ve oğlakların mele-yişlerine, **"Ardıçlı yaylalar"**ın kepirlerinden kırmızı, sarı, yeşil, mavi, beyaz ve siyah tüylere bürünmüş **"Dukkuk"** kuşları, sanki **"-Dukkuk!.. Dukkuk!.. Dukkuk!"** diye cevap verirler. Her ötüşlerinde, kafalarını yere doğru eğerek kırmızı ve yeşil uzun tüylerden oluşan sivri tepelerini (ibik), gagalarıyla yer değiştirircesine çevirir dururlardı.. Artık şurası acı bir hakikattir ki, ocak ve sobalarımızda yakmak için kese kese yaylalarımızda ne ardıç ağacı bıraktık; nede gübre ve ziraî ilaçlar ile öldürmedik **"Dukkuk"** kuşu bıraktık; her şey yok oldu! Kesilen ağacın yerine en az iki tanesinin dikilmesi ve hayvan sevgisi, kısacası **"tabiat sevgisi"** öğretilmez ise, olacağı budur.

Davar sürülerini ya **"oba"**lar belirli bir çoban tutarak, yada **"keşik"** usûlü ile göttürürler. Sütlü koyun ve keçilerin sağılması için, davarın kuşluk vakti obaya getirilmesiyle süt sağımı başlardı. **"İlku yeri"**nde bekleyen koyun ve keçilerin **"çelki"** de adetâ hapsedilen yavruları bırakılınca, bir taraftan kuzu ve oğlaklar, diğer taraftan anneleri yürek parçalayıcı sesleriyle **"Mee.. Mee."** diye karşılık verip bir birlerine (özellikle yavruların) koşarak kavuşmaları, doğrusu insanı duygulandırmaktadır.

Kuzu ve oğlaklar, memelerde bırakılan sütleri emerken, bizim oba kadınlarının beş-altısı bir araya gelerek **"süt değişliği"** olurlar. Grup içinden süt verenler, sütlerini **"çöpleme"** yaparlar.

Ocak üzerindeki haranıya doldurularak aheste aheste pişirilen sütün etrafa yaydığı nefis koku, adetâ obayı sarardı. Yoğurt yapmak için sütün tencere ve kalaylı **"helke"**lere dökülmesinden sonra, **"haranı dibi"**ni sıyrıp yemek için can atardım. O ne güzel tâd ve lezzet di Allah'ım? Haranı dibini de yedikten sonra, elimize ûmûmîyetle ucunu babamızın sivriltilip verdiği **"Çiğdem gazgıcı"**nı alıp, **"bellik"**lerimize toprak altındaki **"yağlık"**, **"çiğdem"** ve **"gırtalak"**ları söküp yemeye giderdim. Çiğdem o dantelâlı kabuğunu hiç koparmadan soyup yemek, bizim için ayrı bir eğlence olurdu. Söktüğümüz **"yağlık"**ın kabuğunu ya

"ışlık"imize, ya da yünden dokunup diktirilen pantolonumuza sürmek suretiyle soyardık. **"Yağlık"** ince, siyah ve zarif bir kabuğa sahip, çok yağlı bir çiğdem türüdür. Kabuğu kırılmış fındığa benzer. **"Gırtalak"** ise, yağlının aksine, sert ve kalın kabuklu sütlü bir çiğdem türüdür. Bunların her üçü de vitamin deposudur.

Dört-beş metre uzunluk-taki **"Ardıç"** ağaçlarını kesip, **"Cingıllak"** yapardık. Ağacın kesilen dib kısmına yetmiş-seksen santim mesâfede bir noktasına, **"eyidemir"** ile beş-altı santim kuturunda ve derinliğinde yuvarlak bir delik açıp, **"alt ağacı"**nın ucunu da buna göre düzelttikten sonra ya harmanın orta yerine, yada tarlaya bir çukur açarak alt ağacını dikerdik. Cingıllağın üst ağacının deliğine ardıç kömürü ile bir parçacık tereyağını koyup, dikili bulunan alt ağaca takıp oturttukten sonra, saatin tersi yönünde yavaş

yavaş döndürmeye başladık. Ses gelmeye başlayınca, bir veya iki arkadaşla baş kısmına oturup, sekecek olanı da uç kısmına karnının üzerine bindirir sektirirdik. Bazen havaya kaldırıp: **"-kimi alacaksın?"** diye sorar, mutlaka bir kızın ismini söylettirirdik. Aksi takdirde yere indirmede, yalvartırdık.

En iyi **"cingıllağı"** ben düzerdim; en iyi sesi de benim cingıllak çıkarırdı. Bazen obanın çekemeyen kıskanç çocukları, haberim olmadan, cingıllağın deliğine çakıl taşı ve toprak doldurup tersi yönünde döndürerek **"gevdilir"** lardı.

Cingıllak ağacı mutlaka **"ardıç"** ağacından yapılır. O mübareklerde öyle bir güzel ses verirdi ki, anlatmak mümkün değil! Bizim **Yunus**, dün benzerini şöyle anlatmıştı:

**"Benim adım dertli dolap
Suyum akar yalap yalap!
Böyle emreylemiş Çalap,
Derdim vardır inilerim"**

Mayıs ayının bu ilk haftalarında, kestiğimiz cıngıllak ağacının pürlerini tarlaya getirip, "**Meydan ateşi**" yakmak için üst üste koyup toplardık. Akşam oldu mu, obanın çocukları bir araya gelerek hazırlamış olduğumuz pürleri ateşler, meydan ateşini yakardık. Alevler yükselmeye başladığı zamanda, üzerinden atlardık. Bazen kurumuş sığır gübrelerini ateşin içine atar, yanıp kor haline gelince de, parçalar halinde düz bir taşın üzerine koyup, bir miktar tükürüğü ağzımızdan damlatarak aniden elimizde tuttuğumuz taşı vurur, patlamasını sağlardık. Bundan da ayrı bir heyecan ve zevk alırdık.

Yufka ekmeğin arasına taze kaymaklar; koyun, keçi ve inek sütü karışımından yapılmış yoğurtlar dürülüp yenmiş; tarlalar nadas yapılmış, davar sürüleri "**örü**"ye götürülerek sürülmüş tarlaya "**vurdurulmuş**"; umumiyetle yaşlanmış "**pelit**" ve "**ardıç**" ağaçları kesilerek "**taklama**"lar yapıp obadaki damlar önünde ve arkasında kurutulduktan sonra köye taşınmış, kısacası kışın ürün ve yakacak ihtiyacı karşılanıp, artık bahçeye göçme vakti geldi demektir.

Tam bugünlerde, bir yatsı vakti, oba komşularımızdan "**Emin Hoca Hüseyin**"in hanımı gelip, ebem "**Kurukızı**"na, koyununun davarla gelmediğini, aramalarına rağmen bulamadığını, dolayısıyla koyununun başına bir hâl gelmemesi için "**Kurt ağzı bağlama**"sını söyleyip istemek için geldiğini söyleyiverirdi...

Kirpik Atmak

*Bir yitik ararken çocukluğumda
Onu bulmak için kirpik atardık
Avuca tükürüp kıl koyduğumda
Diğer elimizle hızlı çarpardık*

*Kirpik hangi yöne sıçramış ise
O tarafa gider arar dururduk
Aradığımız şey orda değilse
Bulamadık diye mutsuz olurduk*

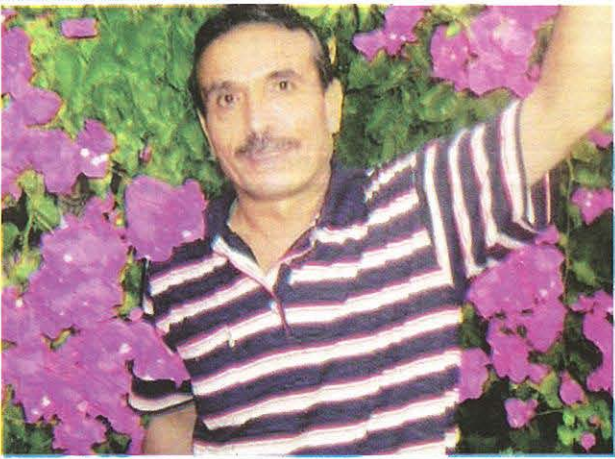
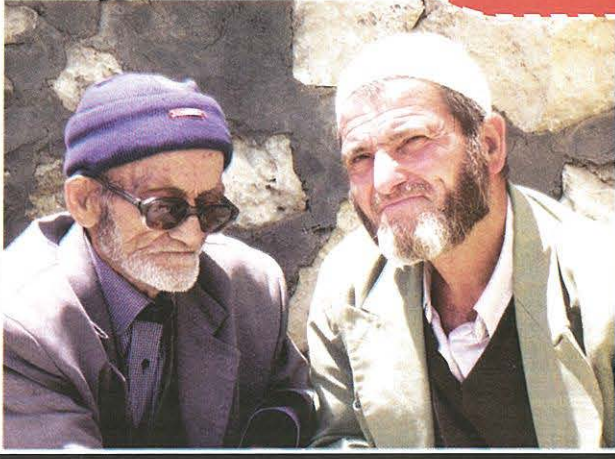
*Yine aynı işi tekrarlayarak
Bulacağız diye avunuyorduk
Her tarafı gezip çok arayarak
Sonunda mutlaka hep buluyorduk*

*Sanıyorduk kirpik yol gösteriyor
Şimdi o günleri arzuluyorum
Niğmetullah bugün hayal ediyor
Aklıma gelince hoş oluyorum*

NİĞMETULLAH UÇAR

HEMŞEHRİLERİMİZ:)

Fotoğraflar: Hasan Darcan

Taziye

Kardeřim Hakkı Aslan'ın
vefatı vesilesiyle acımızı paylaşan ve
cenazemize iřtirak eden
bütün hemřerilerimize, dost, akraba
ve arkadaşlarımıza en kalbi duygularla
teřekkür eder, saygı ve sevgilerimizi
sunarız.

AZİM ASLAN

Deligavak Altında

NİĞMETULLAH UÇAR

Antalya | 26 Ağustos 2012

Çınarların altından su çıkıyor buz gibi
Birden aklıma geldi Deligavağın dibi
Antalya Çakıllar'da vadinin içindeyiz
Hacıseki Köyünün sonunda piknikteyiz

Önümüzdeki dere şırıl şırıl akmakta
Kenarında çınarlar bize gölge yapmakta
Taşların kenarından yerden sular çıkıyor
Kumların arasından dereye ulaşıyor

Çınarların dalları dereye doğru uzar
Altında oturana serin gölgelik sunar
Karşı yamaçlar orman çam kokusu geliyor
Ağustos böcekleri ahenkle raks ediyor

Kayalar arasından durgun akarken dere
Gözlerim takılmıştı suda gözeneklere
Bir araya gelmişler dolanarak yüzerler
Akıntıdan uzakta birlikte dans ederler

Su sesini dinlerken gözüm etrafa baktı
Aklıma gelen ilk şey bizim Deligavak'tı
Değirmen köprüsünün altını hatırladım
Demek ki benim gönlüm Çetmi'deymiş, anladım

Burası güzel ama bu güzellik ellerin
Bunlar bize yabancı Çetmi'deki bizlerin
Gözümüz bakar ama gönlümüz Çetmi'dedir
Hayallerim her zaman yaşadığım yerdedir

Niğmetullah Çetmi'yi aklımdan çıkaramaz
Güzellikler içinde olsa da zevk alamaz
Çınarların altında içimi özlem yaktı
Beni düne götüren bizim Deligavak'tı

Hak Ticaret

Hırdavat – Boya – Elektrik ve Su Malzemeleri

Ebubekir Bozdemir
0 507 281 68 81

Emin Bozdemir
0 537 366 30 91

Güneş Mah. Necip Fazıl Kısakürek Cad. Demir Ap. No:103

Telefon: 0 242 339 62 83

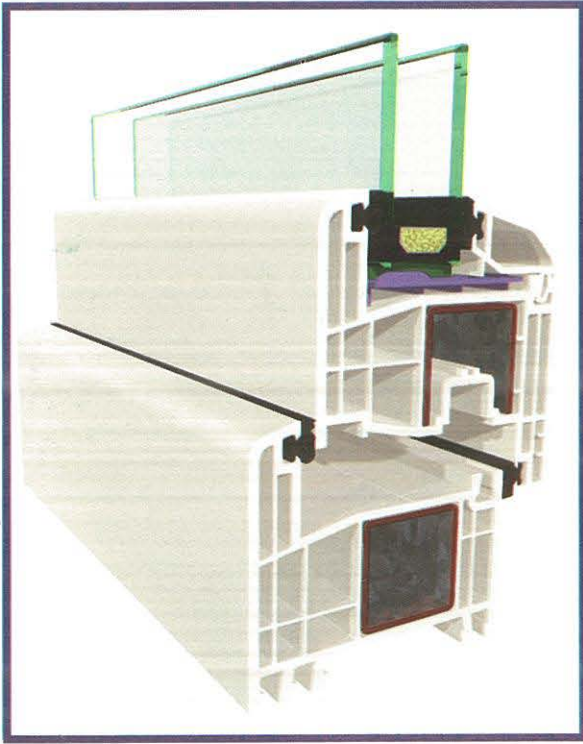
Kepez / ANTALYA

aysu

PLASTİK

Süleyman Üre
0533 967 08 88

Tüm ürün ve hizmetlerimiz,
peşin fiyatına kredi kartı ile
10 taksitle yapılır.

Akdeniz Sanayi Sitesi 5002 Sokak No: 121
Tel- Fax: 0242 221 25 91 Antalya | TÜRKİYE
e-mail: info@aysuplastikantalya.com

a

ÖZEL ANTALYA

ASLAN SÜRÜCÜ KURSU

KALİTELİ EĞİTİM MERKEZİ

AZİM ASLAN

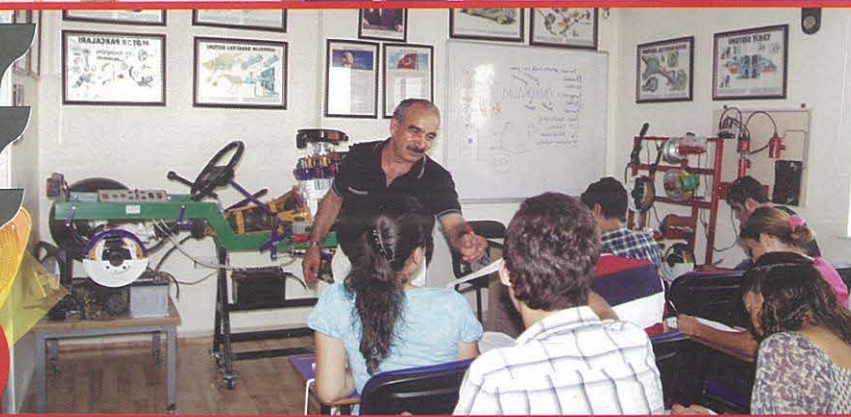

FİRDEVS ASLAN

A1 – A 2 Sürücü Belgeleri
B Sınıfı Sürücü Belgeleri
C Sınıfı Sürücü Belgeleri
H Sınıfı Sürücü Belgeleri

KALİTELİ VE
SİMULATÖRLÜ
EĞİTİM
MERKEZİ

a

Çevreyolu Düdenbaşı Mah. Gazi Bulvarı 2300 Sk.
No:13 Köse Mehmet Apt. K:2 D: 3-4 / ANTALYA

Tel : 0242 338 38 06 Gsm: 0535 213 13 69

“BELEK’TE SATILIK VİLLALAR”

SATILIK LÜX DAİRELER
KAT KARŞILIĞI ARSA ALINIR

Tel: 0242 325 99 44

HÜSEYİN YILDIZ - RAMAZAN SEVİNÇ - METİN YILDIZ

0532 616 62 31

0532 635 3278

0532 057 42 42

ahu_insaat@hotmail.com

www.ahuinsaatemlak.com

KEPEZ BELEDİYE BİNASI KARŞISI ANTALYA